

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Seien-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.88,
Wien št. 105.241.

Naročnina snala mesečno Din 25.—
Za inosemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3123, 3124, 3125, 3126 Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Jugoslovenskemu narodu!

Naš veliki kralj Aleksander I. je padel 9. oktobra ob 4. popoldne v Marseillu kot žrtev podlega atentata.

S svojo krvjo je kralj mučeniško zapečatil delo za mir, radi katerega se je napolil v zavezniško Francijo.

Na prestol kraljevine Jugoslavije je po členu 36 ustave stopil njegov prvorojeni sin Nj. Vel. kralj Peter II.

Kraljevska vlada, vojska in mornarica so položili prisego zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II.

Vlada kraljevine Jugoslavije, ki vrši začasno na osnovi čl. 45 ustave kraljevsko oblast, je sklicala Narodno predstavništvo k skupnemu zasedanju na dan 11. oktobra, da položi prisego v zmislu člena 59 in čl. 42 ustave.

S svojimi zadnjimi besedami, ki jih je blagopokojni kralj umirajoč jedva izgovoril, je v svojem neizmernem rodoljubju zapustil našemu narodu tole sporočilo:

„Čuvajte Jugoslaviju!“

Kraljevska vlada poziva ves jugoslovski narod, da to sveto zapoved zvesto in spoštljivo izpolni.

9. oktobra 1. 1934. v Beogradu.

Predsednik ministrskega sveta N. Uzunović s. r.; kmetijskominister in zastopnik zunanjega ministra dr. Dragutin Kojić s. r.; prosvetni minister dr. Ilija Šumenković s. r.; pravosodni minister Božidar Maksimović s. r.; minister za telesno vzgojo naroda dr. Grga Andjelinić s. r.; minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrović s. r.; finančni minister dr. M. Djordjević s. r.; minister za gradnje dr. Stjepan Srkulj s. r.; notranji minister Živojin Lazić s. r.; minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. F. Novak s. r.; minister vojske in mornarice armijski general M. Milovanović s. r.; minister za gozdove in rudnike dr. Urmanski s. r.; prometni minister Ognjen Kuzmanović s. r.

Kraljeva oporoکا o regentski oblasti

Beograd, 10. oktobra. Sestavljeno v kraljevskem dvoru na Dedinu 9. oktobra 1934 ob 20. uri.

Na povabilo Njegovega kraljevskega Visočanstva kneza Pavla so prišli v dvor: predsednik ministrskega sveta g. Nikola T. Uzunović, upravnik dvora g. Manojlo Lazarević in poveljnik kraljeve garde armijski general g. P. R. Živković. Prisoten je bil tudi prvi adjutant Nj. Vel. kralja divizijski general g. Mil. J. Ječmenić.

Njegovo kraljevsko Visočanstvo knez Pavle je sporočil prisotnim, da je od zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtića in maršala dvora g. Dimitrijevića prejel iz Marseilla brzojavno poročilo o atentatu na Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in da je Nj. Vel. kralj podlegel.

Po tem sporočilu je Nj. kraljevsko Visočanstvo knez Pavle izročil predsedniku ministrskega sveta g. N. Uzunoviću v prisotnosti gori navedenih kuverti z napisom:

»To je lastnoročna listina, ki sem jo napisal na osnovi čl. 42 ustave kraljevine Jugoslavije od 3. septembra 1931. leta, Aleksander.

Gospodu ministrskemu predsedniku! Ta kuverta je zaprta in zapečaten z dvema pečatom iz rdečega voska, na katerih je vtisnjen grb kraljevega doma.

Predsednik ministrskega sveta g. N. T. Uzunović je v prisotnosti Nj. kraljevega Visočanstva kneza Pavla in gori navedenih odprl to kuverti in v njej našel na modri polji konceptnega papirja akt, podpisan lastnoročno po Nj. Vel. kralju, in ki se glasi:

Sestavljeno 5. januarja 1934 na Bledu

Po svobodni volji in v svojem najboljšem prepričanju, da s tem najbolje služim interesom moje mile domovine kraljevine Jugoslavije, svojega dragega na-

Kralj Peter II

roda, kakor tudi mojega kraljevskega doma, odrejam na osnovi čl. 42 ustave kraljevine Jugoslavije, da vršijo v primeru, da prestolonaslednik iz razlogov, naštetih v čl. 41 ustave, ne more vršiti kraljevske oblasti, namestniško oblast:

1. Nj. kralj. Visočanstvo Pavle Karadjordjević.

2. Radenko Stanković, senator in prosvetni minister.

3. Dr. Ivo Perović, ban savske banovine.

Kot namestnika kneza Pavla določam armijskega generala Vojislava Tomića, komandanta mesta Beograda, kot namestnika g. Radenka Stankovića Jovana Banjanina, senatorja, in kot namestnika dr. Perovića dr. Zeca, senatorja.

Ta akt sem napisal in podpisal lastnoročno v dveh originalnih izvodi, od katerih bo enega čuvala Nj. Vel. kraljeva, drugega pa predsednik ministrskega sveta.

Oba izvoda tega akta sta vložena v ovoj in zapečaten z mojim pečatom. — Aleksander Karadjordjević, kralj Jugoslavije.

Temu protokolu se priloži pravkar navedeni akt od 5. januarja 1934. leta z Bleda.

Prečitali smo in overili: Pavle s. r.; predsednik ministrskega sveta Nikola T. Uzunović; upravnik mesta Beograda Man. Lazarević; poveljnik kraljeve garde Pet. R. Živković; I. adj. Nj. Vel. kralja divizijski general N. J. Ječmenić.

Iz kabineta predsednika ministrskega sveta št. 220 od 9. oktobra 1934. leta.

Kralj je mrtev Živel kralj!

Zaprepačen in v dno duše ogorčen stoji ves jugoslovski narod pred usodnim dejstvom: kralja Aleksandra ni več!

Kralj Aleksander je postal žrtev zahrbtnega zločina v hipu, ko je poln upanja in vere prihajal v priateljstvo državo, ki ga je pričakovala z odprtimi rokami in mu pripravljala triumfalen sprejem.

Vsem, ki ljubijo na neizmernih žrtvah ustvarjeno Jugoslavijo, in vsem, ki se zavedajo, da je pravkar padla največja žrtev za njo, vsem stiska srce in mračni čelo bridka bolest.

Kralja Aleksandra ni več!

Naša bolest je tem večja, ker je vladar Jugoslavije postal žrtev najostudnejšega izdajstva, čigar prokletstvo bo segalo v pozne rodove. Graditelj Jugoslavije je padel od strelov podlih razdiralcev. Padel je kakor junak na bojnem polju, v najvišji službi svoje domovine, svojega teško preizkušenega naroda. Še več: Padel je v službi mednarodnega miru in sporazuma.

Ni več onega velikega heroja, ki je delil vso trpko usodo svoje domovine po krvavih bojih svetovnega klanja. Ni več njega, ki je prenašal z zadnjim prostakom glad in mrzav na poti preko albanske Kalvarije. Njega ni, ki je s puško v roki stal v položajih pri Solunu. Ni ga več junaškega zmagovalca, ki je v silnem pohodu podil na čelu svoje armade dedne sovražnike našega naroda z zadnjega kotička svoje zemlje. Ni več njega, ki nam je prinesel svobodo, o kateri je sanjal naš rod tisočletja, ko je v obupu grizel verige suženjstva. Našega kralja Matjaža, ki so ga prerokovale naše narodne pesmi, ni več. Njega ni, ki je s svojo dobrote polno, modro roko miril nespametne brate, ki so v zlati svobodi prehitro pozabili krvave srage suženjskih dni.

Kakor uboge sirote smo, ki jim je zločinska roka ubila dobrega očeta sredi neutrudljivega težkega dela, da nam pomaga do lepših dni, ko ne bodo več stradale naše uboge matere in ne bo več umirala od glada neboljena deca.

Ne Mussolini, ne Hitler, ne Stalin, ne razkroj — sam zase trden, zvezan z vsemi, ki hočejo mir, red, delo, sigurnost, to mora biti naš narod in biti mora zavarovan za sedanjost in za bodočnost. Zato zveza s Francijo, zato Mala antanta, Čehoslovaki in Rumuni, zato balkanska zveza, zato bratsko pomirjenje z Bolgari. Zato pot v Sofijo, — triumf. Zato pot v Francijo, — pripravljajoč se nov triumi svetovnega pomena. In zdaj — tragični strel v junaška prsa, zdaj brutalni konec velikega dela! Dve žrtvi vpijeta v nebo!

Aleksander in Barthou, dva bora mira in reda, dve novi žrtvi Jugoslavije in Francije! A naša žrtev je neizrecno pomembnejša, neizrecno dragocenejša. Dali smo prvega državljanca, najboljšega, kar smo jih doslej imeli. Kralj Peter, svetnik našega Panteona, je dobil sebi ravnega, vzvišenega naslednika, ki je zmagojuč padel. Globoka tragična človeka, — vladarja, — naroda. Umrl je kralj Aleksander, a ni umrla njegova domovina. Njegovo življenje in delo je postalo milijonom naših državljanov najvišji testament. Kar je hotel kralj Aleksander, to mora hoteli ves narod, to mora izvrševati kot izvršilec njegovega testamenta.

In ko se v nemi, neizmerni boli uklanjamo nepreklicni volji usode, se zavedamo:

Težka, nepopisno težka je preizkušnja, ki nam jo je naložila usoda, toda verujemo, da je volja mrtvega kralja samo ena: Ohraniti domovino vseh pretresljajev, privedi jo z odločno voljo in s premočrtnim delom vseh, ki odgovarjajo za nje usodo — in tudi vseh nas —, tja, ka-

Nj. Vel. kralj Aleksander mrtev

Postal je žrtev zločinske roke v Marseillu

Marseille, 9. oktobra. g. W. Proti jugoslovanskemu kralju Aleksandru je bil danes popoldne malo potem, ko se je izkrcal, izvršen revolverjski atentat. Kralj Aleksander je ob 16.05 zapadno-evropskega časa stopil na francoska tla in vstopil z zunanjim ministrom Barthoujem v avtomobil, ki se je takoj nato odpeljal v smeri proti policijski prefekturi. Približno 50 m od pristanišča je počilo naenkrat 6 do 8 revolverjskih strelcev, ki so kralja ranili na prsih in, kakor menijo, tudi na glavi. Visoki gost se je takoj onesvestil, zunanji minister Barthou, ki je bil tudi ranjen, mu je v naglici odprl obleko. Opazila se je kri na prsih. Policija je takoj razpršila zbrano množico, pri čemer je bilo več oseb ranjenih. Atentat je bil izvršen nasproti borze. Kralja so nezvestnega odpeljali na policijsko prefekturo, kjer je kmalu nato izdihnil.

Marseille, 9. oktobra. Nj. Vel. kralj Aleksander leži na mrtvaškem odru v policijski prefekturi. Oblečen je v generalsko uniformo z odlikovanji, med njimi tudi z odlikovanjem legije časti. Preko njegovega trupla je razprostrta jugoslovenska trobojnica. Njegovo obličje je mirno. Ob mrtvaškem odru sta postavljeni dve častni straži, tik ob odru pa kleči njegov zvesti sluga in joče.

Nj. Vel. kralj Aleksander in francoski zunanji minister Louis Barthou, slikana na vrtu kraljevega gradu na Dedinju letos konec junija

Tudi Barthou mrtev

Pariz, 9. oktobra g. Zunanji minister Barthou je mrtev. Strel, ki ga je zadel, mu je raztrgal arterijo na nogi in je Barthou podlegel rani, medtem ko so poskušali izvesti pri njeni transfuziji krvi. Tudi rane generala Georgea, ki je bil prideljen kralju Aleksandru, so smrtno nevarne. Med ranjenimi je tudi francoski admiral Berthelot.

Marseille, 9. oktobra. Zunanji minister Barthou, ki je bil ranjen v desno roko, je bil nemudoma prepeljan v bližnjo hišo, kjer so skušali zdravnik izvesti transfuzijo krvi, toda zaradi slabosti srca je, ko so ga kloroformirali, podlegel poškodbam.

General Georges, namestnik komandanta francoskega vrhovnega generalnega štaba generala Weyganda, je bil prav tako ranjen. Ranjena sta bila tudi dva stražnika.

Marseille, 9. oktobra. Francoskega zunanjega ministra Barthouja so po atentatu takoj prepeljali v bolnico, kjer so zdravnik sklenili, da mu bodo amputirali levo spodnjo nogo, ker jo je krogla popolnoma razmesarila. Stanje Barthouja je bilo takrat še zadovoljivo. Med operacijo pa so nastala krvavitve, tako da je bila potrebna transfuzija krvi, ki jo je bilo treba celo ponoviti. Kljub temu pa se je njegovo stanje stalno slabšalo, srce je prenehalo delovati in Barthou je ob 18.40 umrl.

Kdo je atentator?

Marseille, 9. oktobra. O atentatu na Nj. Vel. kralja Aleksandra poročajo še naslednje podrobnosti:

Nj. Vel. kralj se je v družbi zunanjega ministra Louisa Barthouja in vodje častnega vojaškega spremstva, ki je bilo dodeljeno kralju Aleksandru, generala Georgea, odpeljal iz pristanišča po ulici Canebiere mimo marseillske borze. Avtomobil je moral tedaj pričeti voziti nekoliko bolj počasi, v tistem hipu pa je skočil predenj atentator, ki je naglo oddal iz revolverja okrog 10 strelcev proti avtomobilu. Kralja sta zadela dva strela, eden v srce, drugi v gornjo desno stran trebuha. Zadelo sta bila tudi general Georges in zunanji minister Barthou. Onesveščenega kralja je avtomobil z vso naglico prepeljal na marseillsko prefekturo, kjer pa je kmalu izdihnil. Zunanji minister Barthou in generala Georgea so z drugim avtomobilom nemudoma prepeljali v javno bolnišnico. Skoraj istočasno kakor jugoslovanski

vladar je v bolnici umrl tudi francoski zunanji minister Barthou.

Prvi trenutek, ko je bil atentat izvršen, je obstala vsa množica kakor prikovana, nato pa je vsa hkratu vdrila proti atentatorju. Kakor iz uma, je policijski poveljnik atentatorja skoraj presegal s sabljo. Atentator, ki je streljal skoraj na slijo, saj je bil tik pred avtomobilom, je ranil tudi dva stražnika in tri druge ljudi, med njimi dve ženski.

V Marseillu je strašni dogodek napravljen nepopoln vtis. Zastave, ki so bile izobešene v pozdrav visokemu kraljevskemu gostu, so bile takoj spuščene na pol droga. Zvečer so ostali vsi lokali zaprti, vse prireditve so bile odpovedane.

Nj. Vel. kraljica je bila v hipu, ko se je po svetu razširila vest o kraljevi smrti, baš na železniški postaji Roche v Savoji, kamor se je pripeljala z vlakom preko švicarske meje, da bi nadaljevala pot proti Parizu.

Ob 18. se je sestel pod vodstvom predsednika Doumerguea ministrski svet, ki je proglasil splošno narodno žalovanje. Via da je takoj izrazila najgloblje sožalje jugoslovanski vladi in odredila, da jo pri žalnih svečanostih ob truplu jugoslovanskega vladarja zastopata ministra Herriot in Tardieu, ki sta se s posebnim vlakom že odpeljala v Marseille.

Marseille, 9. oktobra. g. Atentator je jugoslovanski državljani, dne 20. decembra l. 1899. v Zagrebu rojeni Peter Kalemec. Ko je prodiral kordon civilne garde in kordon policije na konih ter bil že tik ob kraljevskem avtomobilu, je šofer oddal proti njemu več strelcev, a ga ni zadel. Šoferjevi strelci so

ranili dva policijska organa in neko žensko. V hipu je zavladala tolika zmeda, da si ni mogoče ustvariti resnične slike o dogodku, čeprav je bilo prisotnih na tisoče prič. Atentator je bil ubit na mestu, razbesnela množica pa ga je nato še linčala.

V atentat je zapletenih še več oseb. Sedaj je bilo aretiranih 12 sumljivih oseb.

Atentator Peter Kalemec je dobil letos 30. maja redni list in se je pripeljal v Francijo 28. septembra.

Nj. Vel. kralj Peter II.

Ko v neizrekli tugi žalujemo ob mrtvaškem odru nesmrtnega kralja Aleksandra I., se upirajo naše oči in ljubice želje v njegovega prvorojenega sina, ki v tako mladih letih prevzema naše svetlo ime in svetlo dolžnost kralja Jugoslavije. Žalostna novica, da je izgubil svojega vzvišenega, vzornega očeta, je Nj. Vis. prestolonaslednika dosegla v Londonu, kamor se je bil natančno pred mesecem podal v družbi svojega bratranca princa Aleksandra studirat v neki ondoini Collège.

Komaj dober mesec dni je tega, kar je Jugoslavija manifestirala ljubezen in vdanost kraljevskemu domu ob rojstnem dnevu prestolonaslednika Petra. Vsaka obletnica njegovega rojstva je naša najljubše narodni praznik. Ko so pred 11 leti, 6. septembra 1923, topovski strelci oznanili, da se je rodil kraljevič, smo se radostni zavedli, da smo s prestolonaslednikom Petrom dobili poroštvo srečne bodočnosti in neomahljive moči Jugoslavije pod žezlom dinastije Karadjordjevičev. Zadovoljni smo motrili s kraljevskima roditeljskima vred, kako se prestolonaslednik krepko in zdravo razvija po duhu in telesu. V zavedi, da prestolonaslednika čaka najvišja dolžnost — vladarja in voditelja naroda — je Nj. Vel. kralj Aleksander že takoj ob pričetku šolanja dal modre smernice za vzgojo in samostojno delo: »Peter mora delati vse, kar delajo njegovi šolski tovariši. Ne more biti nikake izjeme, ker je prestolonaslednik. Ni ga pri delu treba v ničemer odvajati od ostalih otrok. Najprej dolžnost, potem vse drugo!«

Pod stalnim nadzorstvom svojih roditeljev in z izvrstnimi učitelji je Nj. Vis. prestolonaslednik Peter dokončal osnovno šolo, letos pa se je šel izpopolnjevati v srednjo šolo na Angleško. Že doslej je poleg duševnih vrlin pokazal veliko spretnost in telesnih vešbah. Na čelu Sokola kraljevine Jugoslavije je od pričetka decembra 1929, ko je modri vladar Aleksander s posebnim zakonom ustvaril temelj novemu zdravemu razvoju jugoslovanskega rodu. Za vojsko,

hrtenico naše države, je Nj. Vel. kralj Aleksander zvezal z rojstnim dnevom svojega prvorojenega sina najsvetlejši spomin na 6. september 1931, na apoteozo naše vojne slave, ko so z lovorum ovenčani polki shranili svoje stare, preizkušene zastave na Oplencu ob grobu kralja Petra Velikega Osvoboditelja. Ob zadnjem slovesu vojske in vsega naroda je bila zastavam še enkrat izkazana zadnja, najvišja čast, in tisti dan so nas še enkrat za vso bodočnost opomnile na veliko delo, ki je bilo storjeno na krvavih bojiščih od Dunava, Save in Drine do Kajmakčalana. Opomnile so nas na osvobojenje in zedinjenje, nato so bile odnešene v veličastno grobnico na Oplencu, a na njihovo mesto so stopili novi praporci, ki naj pri vseh polkih naše vojske dalje čuvajo viteško tradicijo. Kako vzvišeno, kako plemenito je bilo to dejanje Nj. Vel. kralja Aleksandra na prestolonaslednikov rojstni dan 1931, tega se bolj in bolj zavedamo v teh težkih dneh!

Naš mladi kralj Nj. Vel. Peter II. je še mnogo lepih dni preživel v objemu ljubljene Slovenije. Ne samo poleti, v bogati prelesti gorenske prirode in v sveži idiličnosti Blejskega jezera, marveč tudi sleherni zimo se nam je vračal v našo belo svežino in si krepil telo in duha za bodoče težke naloge. Dal Bog, da bi se nam vedno srečen vračal tudi poslej!

V svetlem spominu nam ostane za vselej 6. september 1931, ko smo v Ljubljani odkrili spomenik hvaležnosti Osvoboditelju, dedu sedanega našega mladega kralja. Ime, zgled in žrtvovanje blagopokojnega kralja Petra Velikega Osvoboditelja budi za vse bodoče čase zvezda vodnica kraljevini Jugoslaviji, njegov dobri duh naj spremlja mladega kralja Petra II. v bodoče dni!

Slava kralju Petru Velikemu Osvoboditelju!

Slava kralju Aleksandru I. Velikemu Zedinitelju!

Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II. in ves kraljevski dom!

Sožalnice naši vladi

Beograd, 10. oktobra. AA. Nj. Vel. kralj Karol je izjavil vladi kraljevine Jugoslavije svoje najgloblje sožalje ob smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Beograd, 10. oktobra. AA. Takoj, ko je prispela prva vest v zunanje ministrstvo, so prišli naslednji člani diplomatskega zbora, izredni poslaniki in pooblašteni ministri ter v imenu svojih vlad izrekli kraljevski vlad sožalje: poslaniki Gajder-Bey v imenu Turčije, Guranesu v imenu Rumunije, Wilson v imenu USA, Galli v imenu Italije, odpravnik poslov Knobel v imenu Francije, Ploenis v imenu Avstrije, dr. Wellner v imenu Češkoslovaške, Mellas v imenu Grčije, Schwarzburg - Günter v imenu Poljske, grof Torioz v imenu Španije, Biering v imenu Danske in odpravnik poslov dr. Steiner v imenu Švedske.

Beograd, 10. oktobra. AA. Ob 21.30 je prišel v zunanje ministrstvo papeški nuncij Pelegrineti ter je v imenu sv. očeta izrekel sožalje kraljevski vladi ob tragični smrti kralja Aleksandra. Msgr. Pelegrineti je izjavil, da je sv. oče tako globoko pretresla ta tragična smrt, ki je tako prizadela jugoslovansko državo in jugoslovanski narod. V teh težkih trenutkih preizkušnje, pravi sv. oče, se mora narod zbrati, da bo nemoteno delal za svoj konsolidacijo.

Varšava, Globoko pretresen zaradi bolne vesti o zločinskem atentatu nad vzvišeno osebnostjo Nj. Vel. kralja Aleksandra del Poljske veliko žalost jugoslovanskega naroda in izreka Vaši ekscelenci izraze svojega sožalja. — Kozlovski.

Sklicanje Narodnega predstavništva

Beograd, 9. oktobra. Narodna skupščina in senat sta sklicana za četrtek, 11. oktobra.

Žalovanje v državi

Državni odbor za pokop je odredil, da se bo objava smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra izvršila danes, dne 10. t. m. v prestolnici in v vseh kraljevih zvonikih po vseh cerkvah, nato pa ponovno od dneva, ko bo telo blagopokojnega kralja prispelo v domovino, do pokopa. Zvonilo se bo vsako uro po 5 minut od 6. zjutraj do 18. ure.

Vse šole danes, dne 10. t. m. ne bodo imele pouka.

Na vseh javnih zgradbah se do nadaljnjega odredbe izobešijo črne zastave. Vsi državni uradniki položijo danes, dne 10. t. m. prislogo zvestobe novemu kralju Petru II. po predpisih zakona o uradnikih.

Splošna žalost

na Bolgarskem

Bograd, 10. oktobra. AA. Zunanji minister Bogoljub Jevtić je dobil tele sožalje

brzojavke: Globoko pretresen zaradi vesti o strahotnem atentatu na kralja Aleksandra, izreklam vam in vašim tovarišem v svojem in v imenu svojih tovarišev najljubše sožalje bolgarskega naroda, ki je doživel tolikšno radost ob obisku vzvišenega kralja in ki danes z enako globoko žalostjo sočustvuje z bratskim jugoslovanskim narodom, ki je pretrpel tolikšno izgubo v osebi hrabrega, odličnega in nepozabnega voditelja. — Kimon Georgijev.

Tragična smrt Nj. Vel. kralja je pretresla vso Bolgarijo, ki je imela ravno pred nekaj dnevi priliko, da izlaze čast in pokaže simpatije sijajnemu voditelju bratskega jugoslovanskega naroda. Delimo z vami vašo globoko bol in vas prosimo, gospod minister, da sprejmete izraze mojega prisrčnega in iskrenega sožalja v vaši boli. — Batolov, zunanji minister Bolgarije.

Težka bol zavezniške Francije

Predsednik francoske republike in francoska vlada sta poslala naši vladi brzojavko, v kateri tolmачita enodušnost vseh Francozov in izražata vsemu jugoslovanskemu narodu svoje največje ogorčenje in svojo brezpogojno bol zaradi vesti o groznomu atentatu in obkrožeta z njim plemenitega in slavnega vladarja.

Ogromna bol, ki duži francoski in jugoslovanski narod, bo še bolj okrepila njuno nezlomljivo prijateljstvo.

Sožalje mestne občine ljublanske

Predsednik mestne občine ljubljanske g. dr. Dinko Puc je poslal snoči predsedniku vlade g. Nikoli Uzunoviću naslednjo sožalno brzojavko:

Ko je potrjena vest, da je od podle morilske roke padel najboljši sin našega naroda Nj. Vel. kralj Aleksander, plače vsa Ljubljana. Ne morem izraziti čustev žalosti vsega našega prebivalstva brez razlike, ki obkrojuje velikega kralja. Zagotavljamo njegovemu nasledniku Nj. Vel. kralju Petru vso vdanost in prisrčnega domovinično zvestobo in pripravljenost, braniti jo do poslednje kaplje krvi.

Žalna seja mestnega sveta

Predsednik mestnega sveta g. dr. D. Puc je sklical za danes ob 17. uri žalno sejo mestnega sveta v mestni posvetovalnici.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Večinoma oblačno hladno, v gorihih kralji mraz.

Življenje in delo kralja Aleksandra

Življenje našega kralja Aleksandra je bilo izredno bogato, bogato predvsem po delu, naporih in skrbih. Že v zgodnji mladosti ga je pograbilo življenje s svojo resnostjo in ga potegnilo v svoj burni vrtnec. Ni mu bilo usojeno, da bi užival lepa in mirna leta prestolonasledništva, kakor toliko drugi principi vladarskih rodbin.

Rodil se je kralj Aleksander dne 17. decembra 1888. na Cetinu kot četrti sin tedanjega kneza Petra Karadjordjevića in njegove soproge Ljubice Zorke, hčerke črnogorskega kralja Nikole. Kakor vsem svojim otrokom, je bil tudi Aleksandru prvi in najboljši učitelj njegov vzvišeni oče sam, ves prepojen z globokim in resnim pojmovanjem življenjskih problemov in težnji svojega naroda. Kot mlad deček je šel Aleksander skupno s svojim bratom Djordjem v Petrograd, kjer sta bila oba v zboru dvorskih pažev pri poslednjem ruskem carju Nikolaju II. Kasneje je skupno s svojim očetom kraljem Petrom živel v izgnanstvu v Ženevi in se je tam posvetil temeljitemu študiju. Ustvaril si je tako globoko podlago, da je vsak, kdor je imel srečo govoriti z njim, občudoval njegovo res svetovno izobrazbo in njegovo globoko poznavanje življenjskih razmer po vsem svetu. Umevno je, da se je prav posebno poglubil v probleme srbskega in drugih jugoslovenskih plemen. Svoje obzorje si je vedno iznova razširjal s potovanji v vsa kulturna središča Evrope.

Ko je po smrti zadnjega Orehovića srbski narod pozval na prestol Petra Karadjordjevića in mu izročil kraljevsko žezlo, se je z očetom vrnil v domovino tudi princ Aleksander, takrat petnajstleten mladenič. Tudi v Beogradu je kraljevič živel tiho in skromno. Vtrajno je nadaljeval študije, v katere je sedaj pritegnil zlasti vojaške vede. Dne 27. marca 1909. pa je postal kraljevič Aleksander prestolonaslednik, ko se je bil njegov starejši brat kraljevič Djordje v anekdotični vihar odrekal pravici do prestola.

S tem je bil konec mirnih mladostnih dni za bodočega vladarja, ki se je moral zdaj še v večjo vlogo posvetiti pripravi na težki poklic, ki ga je čakal. Mnogo časa za to ni imel, kajti že dobra tri leta kasneje so kot uvod v sve-

tovalni požar izbruhle balkanske vojne. Mladi prestolonaslednik se je v njih aktivno udeleževal in razvil vse svoje velike sposobnosti. Kot komandant I. armije je s svojimi hrabrimi polki izvajal zgodovinsko zmago v kumanovski bitki in zadal poslednji udarec turški vojski pri Bitolju. Na čelu svoje vojske je 13. oktobra 1912 zmagoslavno vstopal v Skopje. Tudi v srbsko-bolgarski vojni 1913. je I. armija pod poveljstvom princa Aleksandra odlično izvršila svojo težko nalogo, da zavzame center bolgarskih pozicij pri Drenku in Račanskem Ridu. Armija je potisnila Bolgare nazaj in s tem zagotovila zmago v tej vojni.

Se večje in težje so postale naloge prestolonaslednika Aleksandra, ko je bil 12. junija 1914. zaradi bolehnosti kralja Petra tik pred nastankom svetovne vojne imenovan za regenta in vršilca kraljevske oblasti. Zdaj je ležala na njem tudi vsa teža politične odgovornosti, ki je postala naravnost velika, ko so zajeli svet prvi plameni štiriletnih vojne katastrofe. Kot regent je bil prestolonaslednik vrhovni zapovednik celotne srbske vojske. Nprestano je bil z njo. Legendarno je postalo njegovo osebno junaštvo na fronti in z ganjenostjo se vsi spominjajo požrtvovalnosti in trpljenja, ki sta ga s svojim mučeniškim narodom delila kralj Peter in regent Aleksander na albanski Golgoti.

Z naravnost občudovanja vredno energijo je regent Aleksander z nezmanjšanim pogumom in z vedno svežo čistostjo prenašal silne napore vladarja in vrhovnega vojskovodje. Bogato je bil poplačan za to, ko so ga po zmagoslavnem predoru solunske fronte z navdušenjem, ljubeznijo in hvaležnostjo sprejeli zopet osvobodjeni srbski kraji in ko je mogel dne 1. decembra 1918. s proklamacijo zedinjene Jugoslavije izpolniti ideal mnogih jugoslovenskih generacij. Z enako ljubeznijo in enakim navdušenjem so ga sprejemale tudi vse druge jugoslovenske pokrajine, ki jih je obiskal še kot regent takoj v prvih letih osvobodjenja. Povsod je bil sprejet in pozdravljen kot triumfator, obkrožen z ljubeznijo in vdanostjo vseh narodnih slojev.

Po sklenjenem miru se je regent Aleksander ves posvetil delu na utrditvi in

konsolidaciji jugoslovenske države. Z cilnom je nadaljeval to delo, ko je po smrti svojega očeta dne 16. avgusta leta 1921. tudi formalno postal kralj. Časi so bili težki, domovina je bila obkrožena od zunaj, znotraj pa ogrožena od mnogih voditeljev svojih političnih strank. Da se je Jugoslavija kljub temu krepila na znotraj in zunaj, je bila v prvi vrsti zasluga vladarskih sposobnosti in državniške modrosti kralja Aleksandra, ki so obvarovale državo in narod še večji nevarnosti.

Globoka zavest odgovornosti pred narodom in zgodovino je naložila kralju Aleksandru dolžnost, da preseka gordijski vozel plemenskih in strankarskih strasti in prevzame usodo države v svoje lastne roke. Njegov manifest z dne 6. januarja 1929 pomeni zgodovinsko razdobje ne samo za kraljevo osebno življenje, temveč za življenje vsega jugoslovenskega naroda. To je bil pričetek nove dobe v jugoslovenski zgodovini in tvori skupno z aktom od 3. oktobra 1929 in 6. septembra 1930 glavne stebre naše nove bodočnosti.

V enaki meri kakor njegova državniška modrost, je navezalo na kralja Aleksandra srca vseh državljanov njegovo vzorno rodbinsko življenje. Nj. Vel. kralj Aleksander se je oženil 8. junija 1922 z rumunsko princezo Marijo, hčerko pokojnega rumunskega kralja Ferdinanda I. in kraljice vdove Marije. Dne 6. septembra 1923. se je rodil kraljevskemu paru prestolonaslednik kraljevič Peter, — dne 9. januarja 1928 drugi sin kraljevič Tomislav in dne 28. junija 1929 tretji sin, kraljevič Andrej. Princa Peter in Tomislav sta se rodila v Beogradu, princ Andrej pa na Bledu.

Vladarske in človeške vrline Nj. Vel. kralja Aleksandra so ocenili mnogi ugledni državniki Evrope. Prebriskano nam je danes, ko se spominjamo, kaj je pred tremi leti, ko smo praznovali desetletnico Jugoslavije, izrekel o našem vladarju znani češki državnik in narodni delavec Vaclav Klobač:

»Jaz se prav nič ne bojim za Jugoslavijo, v mnogem oziru Jugoslovane zavidam. Kakor mi Čehoslovaki, izkušajo tudi Jugoslovani, da je prehod iz suženstva v bodočnost težak proces. Vendar pa gledam z čvrsto vero v bodočnost Jugoslavije, ker poznam kralja Aleksandra. Njegov značaj in njegovi nameri so mi jamstvo uspeha in zmag. Njegove namere so čiste kakor kri-

Žalovanje v Ljubljani

Porazen vtis velike tragedije v Marseille — Ogromne množice ljudstva na ulicah

Ob uri, ko se je kakor goreč plamen raznesla po mestu vest o kraljevi smrti, je na ulicah običajno vsak večer mrtvega vrvenja. Cesta, ki je nosila ime mrtvega kralja, Štefanburgova ulica, vse ceste okrog pošte in nebotičnika so bile tudi nočjo polne popotnikov in sprehajalcev. Pred kinematografi so se zbirale večje družbe, prav tako so se pred obema gledališčema — v drami je bila najavljena premiera Cankarjevih »Hlapcev«, v operi »Hovanščina« — že postavljali v vrsto pred vrata prvi obiskovalci. Po kavarnah in gostilnah je bilo živahno kakor vsak večer, samo da so se nočjo sukali vsi resni pomniki kralja velikega dogodka: kralj potuje v Francijo, da udrži veljavo svoje domovine v še večji meri, da s roko v roki s francoskim narodom pripomore svojemu narodu do boljšega življenja, da bo kruh dober, rezan za slednjega državljan.

V lepi, mirni večer, ki ga ni mogla kati nobena zla slutnja, je iznenada padla grozljiva vest: Kralj je mrtel. Že pred sedmo uro se je pojavila v Ljubljani, nekateri redki poslušalci radia, ki so slučajni naravnali svoje aparate na Stuttgart in Milan, so jo pretreseni nasenkrat začuli iz zvočnika. Nihče ni mogel verjeti te črne besede, toda s strahom in grozo so si jo ljudje pričeli šepetati na uho, iz hiš je planila na ulico in vse mesto je v hipu zajel njen požar. Po ulicah in trgih so se ljudje pričeli zbirati v gručah, mladina, ki je pa izmed vseh najbolj iskreno in najbolj vroče ljubila svojega velikega kralja, je bila v hipu na nogah. Na vse mesto je legla obenem neka težka, žalostna tišina. Bol, ki je zalila srca ljudi, ni mogla najti besede: samo mladina je hitela po ulicah na vse strani, da zdržani iz miru še tiste, ki jih glas o največji nesreči, kateri je mogla zadeti narod, morda še ni dosegel. V nekaj minutah so se v znak žalovanja zaprle kavarne, po vseh lokalih je umolknila godba, z javnih in številnih zasebnih poslopj so v noč zavirale črne zastave. Kinematografi in obe gledališči so odpovedali predsta-

ve. Ljudje, ki so se bili strahali pred njimi, so se prešli v reko in vrli proti središču mesta.

Okrog pošte in pred uredništvom »Jutrac« se je razgibalo celo ogromno morje občinstva. Kakor imajo Ljubljanci navado, da ob vsaki večji ali manjši senzaciji najprej krenejo proti uredništvu našega lista, da zaprosijo poročila in pojasnila, tako se je tudi nočjo skoraž vsa Ljubljana najprej zgrnila v Knežjevo ulico in pred Narodno tiskarno.

V trenutku, ko se je vest pojavila na ulicah, so planili na noge in se odpovedali domačim opravkom tudi menda vsi stanovniki iz predmestja. Vest je bila zanje pregrozna, da bi mogla biti resnična. Tržišča cesta gori od Viča in Glince ter Rožne doline je bila mahoma polna ljudi, ki so hiteli za pojasnilom. Prav tako je bilo na Dolenjski cesti, kjer so ljudje prihajali na ulico, so strnili v skupine ter brez pomislekov, opravljeni, kakor so bili, hiteli proti mestu, sprajmoč se med seboj, ali je tak zločin sploh mogoč. Meste z Vodmatom, naša delavska četrt mesta, so se razgibale liki pani. Ljudje, očetje, matere in otroci, vse je bilo mahoma na glavni cesti, iz vseh ulic in uličic je sledil pritok na glavno prometno žilo proti mestu in zopet so se stvarjale čedalje večje množice. Prav tako Šiška z Bežigradom in novimi naselbinami. Samo od hiše do hiše so najprej plahutali ljudje, sprajmoč se in komaj dihaajo od strahu, da je vendarle res, kar je kakor blisk letelo od človeka do človeka. Slehernk je hotel potrditi, ki ga je mogel dati šele g. načelnik Adolf Ribnikar v kratkem nagovoru s balkona Narodne tiskarne. S tugo v srcu je razjaril množici sporočil tudi vest, da je morilec bil naš državljan. Tisočglava množica je s strahom poslušala njegove besede in potem z vso pieteto vzdihnila: »Slava, slava, slava kralju mučeniku!«

Še pozno v noč so množice vztrajale pred Narodno tiskarno in čakale nastopno na »Jutro«.

Otroško lahko je prati z

ALBUS-terpentinovim milom.
Obilna pena ALBUS-mila, v spojitvi z močno nesnago razkrajajočim terpentinom naredi, da je pranje z ALBUS-terpentinovim milom otroško lahko.

Jugoslovenska omladina

Umri Ti je Tvoj Kralj — Tvoj Vojak!

Ni je strašnejše novice, ki bi zadela naše srce, kakor je bilo včerajšnje poročilo: Aleksander I. Ureditelj, Kralj Jugoslavije, ni več med živimi.

On, ki je toliko ljubil Svojo Domovino! On, ki se je vse Svoje življenje boril, da bi iz male Srbije zrastle velika in močnata Jugoslavija — On je moral pasti o groza — od roke enega izmed Svojega naroda, za katerega je s vsem Svojim srcem živel.

Omladina! Na Tebo je pognal Aleksander I. vse tebo in mladost naše svetle bodočnosti, Tebi je namenil Jugoslavijo!

Naš Kralj nam je bil vsem in pred vsem nam, Omladin! V Njem smo videli, kaj pomeni Slovan, če ga vodi On. In Njega so se do smrti bali naši neprijatelji!

Aleksander I. ni več med živimi! Njegovo Telo bo sprejela zemlja, za katero se je žrtvoval. AN Njegov Duh bo ostal vedno med nami!

Aleksander I.! Petnajst letnikov Omladine bo čuvalo Tvojo Jugoslavijo!

Akademiki! Jugoslovenci!

Človek, ki je žrtvoval vse svoje življenje za dobrobit in svetlo bodočnost svojega naroda in države, mora biti vsakemu zavedanemu in poštenemu Jugoslovenu vzor.

V tem času, ko je pretresla vse Evropo groznejša vest kakor pred 20 leti, je treba ohraniti mirno kri bolj ko kdajkoli prej. V tem težkem trenutku zahtevamo in pozivamo slehernega akademika, da se takoj javi pri svojem matičnem društvu in da stavi na razpolago vse svoje sile za domovino, ki z vso upravičenostjo to od njega zahteva in pričakuje. Predvsem pa je neobhodno potrebno, da pokažemo vso svojo discipliniranost, da izključimo sleherni zmedo.

Domovina Vas kliče, odzovite se! Jugoslov. nacionalistični akademski klub »EDINSTVO«
Aleksandrova univerza

Akadska mladina!

Naš št. 2, spominjaka svečanost na univerzi!

Četniki!

Naš št. 2, strogo obvesen sestanek na vse člane v salonu restavracije »Mirak« na Rimski cesti. — Predsednik.

KULTURNI PREGLED

Zadnji odmevi filozofskega kongresa

Razgovor s prof. E. Spektorskim — Duom o urednosti političnih diskusij na kongresu — Filozof in politika — In še nekateri problemi...

Minilo je že več kot mesec dni, kar se je v Pragi zaključil mednarodni filozofski kongres, vendar se v raznih listih in revijah še vedno odziva odmevi tega pomembnega sestanka filozofov. Tako se je v zadnjem času razvil v zvezi s potekom prškega kongresa več zanimivih polemik, med katerimi omenjamo zlasti Rádlo in Poljakom filozofom prof. Rádlo in Poljakom prof. Lutoslawskim. Polemika ni bila brez političnega ozadja. Prof. Lutoslawski je namreč zameril praškemu pripravljalnemu odboru, da ni dopustil njegovega referata. Iz pojasnil prof. Rádla je poeneti, da referat ni bil dopuščan zaradi prevelikega obsega, ne pa zaradi idej, ki jih razvija. In kakšne so te ideje, priča ta-le epizoda o filozofski kongresu: V debati o predavanju nemškega političnega teoretika Willy Hellpacha, ki je izvenelo v zagovor narodnega socializma, je prof. Lutoslawski razvil svoje nazore o narodu. Po njegovem naziranju je treba razločevati med narodom in nacijo. V nacijo se stapljajo cele skupine narodov.

Tako bojejo tudi Poljski postati in naroda nacija, ki bo absorbirala vse Litavce, Ukrajince, Čeha in Rumune. Na to znatno izjavo poljskega politikujočega filozofa ni s česke strani — najbolj iz vladnosti — nihče reagiral in tudi prof. Rádlo se ne bavi z njo meritorno (saj tega ni vredna). Vsekakor pa tudi ta primer kaže, kako se danes kongresom filozofov velja politika.

Pred dnevi se je vrnil v Ljubljano univ. prof. dr. Evgenij Spektorski, ki se je tudi udeležil praškega filozofskega kongresa. Zanimalo nas je, kaj sodi o njegovem poteku odlični avtor »Zgodovine socialne filozofije«. Časovna odmaknjenost je gotovo samo utrdila vtiske in jim pustila to, kar je veljavnejšega in trajnejšega. Iz razgovora z g. prof. Spektorskim priobčujemo kot epilog vsem o septembrskem kongresu v Pragi in o njega odmevih nekatere podatke in misli.

G. prof. Spektorski je predvsem ugotovil,

zof odklonili udeležbo na predzadnjem kongresu v Oxfordu. Praškega kongresa se je lahko udeležil vsak, kdor se zanima za filozofijo in kdor je plačal predpisano pristojbino.

Praški kongres je karakteriziralo to, da je bilo težje vse razpravljati na problema demokracije. To se je na zunaj pokazalo že v tem, da je bila za razprave o tem delu programa določena velika dvorana, za ostale sekcije pa manjše sobe. Po sodbi g. prof. Spektorskega se je poizkus, doseči odgovor filozofov na pereča vprašanja sodobnosti, izločil in ni dosegel niti vnanjega uspeha. Tam, kjer so pretresali čisto filozofska vprašanja (logika, gnoskologija, teorija vrednosti itd.), je bilo vedno dovolj poslušalcev, in sicer priznanih filozofov, za vprašanja javnega značaja pa ni bilo pričakovane živahne zanimanja. Govorili so večinoma referenti, ki v sami filozofiji niso posebnoma doma. n. pr. Francoz Barthélemy. Ost razprav o demokraciji je bila očitno naperjena zoper fašizem in narodni socializem, ne pa tudi zoper boljševizem. S tem v zvezi je interesanten predlog Američana Montaguea, da naj se vsi v eni državi vsi, ki so navdušeni za komunizem, izločijo iz obstoječega družbenega sistema in naslede kje na kakšnem izoliranem prostoru, kjer bi dobili možnost, da uresničijo vse svoje načrte in dajo socialnim filozofom priliko za primerjavo med obema sistemoma. Leti Montague je pozneje predložil resolucijo, ki jo je odobrili ves kongres in ki zahteva evobodno raziskavanje kot pogoj vsakršnega filozofskega dela.

Prav zanimivi so bili referati in diskusije o odnosu med religijo in filozofijo. Tu se je zlasti odlikoval govor Francoza Chevaliera iz Grenobla, ki je bleščalo govori o mendo-

etatskih samooboževanja človeka in čigar izvajanja so imela stične točke z Dostojevskim. Pozornost je vzbujal nemški jezuit Profzwar, ki je referiral o bistvi verske filozofije in je poslušalce kar fasciniral s svojo železno logiko, ostro analizo in izklesanimi formulami iz sholastične filozofije. Njegov oponent je bil Francoz L. Brunehvic, čigar izvajanja so imela bolj značaj duhovite francoske kozerije, zato ni zapustil toliko vtiška kot njegov predgovornik. Lep vtisk pa sta napravili zaključni besedi obeh govornikov po diskusiji, ki se je razvila v zvezi z njunima referatoma. Tu je jezuit izrazil priznanje svobodnomiselnosti filozofov in evobodumni filozof je pohvalil mirljivost in pravi filozofski duh jezuita. — Zanimivi so bili nadalje referati in zlasti še diskusija o filozofiji biologije. Poleg Driecha, ki napravlja močno prikupen vtisk, (sicer je v filozofiji tako rekoč začetnik in do neke mere diletant), je vzbudil posebno pozornost profesor Meyer iz Hamburga, ki je zoperstavil mehaničnemu umevanju prirode holismusa, čigar jedro je umevanje vsemira kot celote, v kateri obstoji i notranja teleologija i nekaka strukturalna hierarhija. Zelo plodovito je delovala tudi sekcija za logistiko, ki v nji ni bilo prostora za diletante.

Glede kraja bodočega kongresa se je v odboru vnela tekma med Holandsko in Francijo. Zmagala je Francija, ki bo imela leta 1937. svetovno razstavo v Parizu, obenem pa slavi 800letnico izida znamenitega Descartovega apisa »Discours de la methode«.

Domače vesti

• Spremembe v sodnopisarski službi. Za pisarniške ravnatelje pri apelacijskem sodišču v Ljubljani je imenovan Josip Soban, višji pisarniški predstojnik okrožnega sodišča v Novem mestu. Novo imenovan ravnatelj je dolgo let služboval v Celju, pozneje pa v Novem mestu. Za sodni kancelistinja sta imenovani Pavla Turkova, uradniška pripravnica pri okrožnem sodišču v Ljubljani, in Marija Zupančičeva, uradniška pripravnica pri okrožnem sodišču v Novem mestu. Za dnevnikaško-zvaničnico je imenovana pri areškem sodišču v Senni Milena Franetičeva. — Fremeščen je uradniški pripravnik Niko Trstenjak iz Radovljice na Brdo pri Kamniku.

• Veliko zanimanje angleških podjetnikov za rube v Bosni. Skupina angleških podjetnikov je nekaj dni raziskuje rudnik pirita in lemonta v Bakovcih pri Fojnici, ki je bil last neke podjetniške skupine v Budimpešti in ki že od l. 1919 ne obratuje. Angleži so pregledali že okrog 300 metrov zapuščenih rudniških rogov in če bodo našli dovolj močne žile plemenite kovine, bodo rudnik odkopili.

• Angleško brodogradje je v ponedeljek st. kraj zapustilo splitsko pristanišče. Poveljnik brodogradje admirala Fisher je poslal prisilni poslovilni pismi banu primorske banovine in splitskemu mestnemu načelniku. Odposlanci našega Prosvetnega doma so filmali angleško brodogradje pred odhodom.

• Na konferenci mednarodnega železniškega kongresa, ki se vrši, kakor znano, v Dubrovniku že od 5. t. m., se bo od 11. do 13. t. m. porazdelilo delo na posamezne odseke. Odseki, ki jih tvorijo kar 380 delegatov in strokovnjakov, bodo obravnavali posamezne mednarodne železniške proge. Delegati in strokovnjaki stanujejo v najboljših dubrovniških hotelih in med zasledovanjem posameznih odsekov se jim audijo tudi lepe prilike za izlete v okolico. — V varstvo Osljaka pred poplavlami je prišla mestna občina graditi nasip, ki bo močnejši in višji od starega. Pri spodnjem delu Osljaka se je stari nasip že na nekaterih mestih porušil in bo treba nov nasip deloma graditi od temelja. Stroški tega važnega dela so preračunani na 300.000 Din.

PRESENETLJIV IZUM

mašenje perila na šivalnem stroju brez aparata s pomočjo Patent Stop Twist priprave.

• Jubilej najstarejše bosanske meščanske šole. 50 let svojega delovanja proslavlja ta dni meščanska šola v Tuzli, ki je poleg sarajevske prve gimnazije najstarejša srednja šola v Hercegovini. Ustanovljena je bila kot trirazredna in iz nje so izšli najodličnejši trgovci in obrtniki Hercegovine. Med prave meščanske šole je bila uvrščena šola leta 1924. Vodstvo šole je ob jubileju izdalo zanimivo brošuro o razvoju in delovanju zavoda.

• Kriza v varškem rudniku in železarni. Direktor državnega rudnika in železarnice v Varsu je že 5. t. m. obvestila delavske zaupnike, da bodo morali iz rudnika in železarnice odpušiti 30 odstotkov za poslenih delavcev, kar pomeni redukcijo 285 delovnih moči. Napovedana redukcija se utemeljuje s tem, da so morali v železarni ustaviti obrat največjih peči zaradi pomanjkanja koksa. Delavski zaupniki so takoj obvestili o redukciji napovedi sarajevsko Delavsko zbornico, ki sedaj posreduje, da bi ravnateljstvo železarnice čim prej dobilo zadostne količine koksa ter obratovalo trajno v polnem obsegu.

• Zbori Glasbeni list, ki ga ureja Zorko Prekovec, upravlja Josko Jamnik, izdaja pa za zalaga že 10. leto pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, pošilja te dni svojim naročnikom predzadnji zvezek letošnjega letnika. Stevilka je bila namenjena za priliko koncertne turnee pevskega zbora Glasbene Matice v Bolgarijo, zato ima v glasbenem delu priložene tri reprezentativne naše moške zore, prikladno za skupno perje več društev in jih je ponovno izvala Hubadova župa JPS. So to skladbi E. Adamiča »Zdravica« in »Čuj nas, zemlja« ter zbor »Slovenska zemlja« F. Juvana. Izdaje teh priljubljenih zborov so pošle, zato so se oddčili »Zbori«, da jih izdajo v ponatisku. — Mešani zbori pa dobe Z. Prelovčev za 50letnico »Slavca« društvo poklonjeni zbor »Naposled«. Na čelu glasbenoknjiževne priloge prinaša list najprej sonet Iva Perušića »Pozdrav« (Bolgarskim pevcom — Glasbene Matice), sledi članek Aktualitete zborov petja, dalje pa v rubrike iz naših organizacij in društev, opera, razno in iz uredništva in upravnštva. Iz zadnje rubrike posnemamo sledeče vsega uveljavljene vredne stavke: Zbori so zbog nezanimanja pevskih zborov, pevcev in pevki v hudi gospodarski stiski in iskre.

Lepoto telesa povečate z nevidnim steznikom in nedrčkom iz salona I. Salaj, Aleksandrova cesta 2-1.

no nam bo šal, če bomo morali po 10letnem izhajanju koncem leta prenehati s izdajanjem lista. Še je časi! Naročniki naj plačajo dolžno naročnino, društva, ki so naročila partiture v »Zborih« priloženih skladb. Narodna in »Zbore« snaja letno 50 Din in se lahko vplača na vsakem poštnem uradu na št. post. ček urada 12134.

• Naša vas — je naslov današnjega predavanja v nacionalni uri radija. Predavatelj bo g. Budimir Švabič ter razložil, kako se je naša vas v vseh vseh jugoslovenskih pokrajin še od nekdaj gojila ideja narodne vzajemnosti. Živelj vasi pa je že od nekdaj odločeval v Srbiji. Vasičan in vasi sta ustvarila državo v 19. stoletju. Da je postala Srbija že pred svetovno vojno žarišče jugoslovenstva, je zasługa kmečkega življa in vasi. Tako je postal kmet ustanovitelj države, vasi pa labor naše jugoslovenske civilizacije.

• Predznan razbojniški napad je bil v ponedeljek ponoči izvršen v vasi Kaoniku v rasiškem srezu v prostorih tamonjše nabavilne zadruge. Odpiranje vrat je silil skladiščnik Radosavljevič, ki je spal v zadržnih prostorih. Razbojnik so skladiščnika umorili, potem pa iz zadruge blagajne pobrali vsa gotovino in odnesli tudi večjo zalogo živil. Še tekom noči so bili orožniki v Kruševcu obveščeni o razbojniškem napadu ter so takoj pričeli z zasledovanjem nenasanih razbojnikov. Ker v okolici — zadnjem času ni bilo nobenih sumljivih elementov, domnevali tudi, da so izvršili napad na zadruge osebni sovražniki skladiščnika Radosavljeviča.

• Krvava družinska tragedija v Brusu. Desanka, žena policijskega uradnika Veljkoviča, ki je do dolgo časa na pljučih bolan in se zdravi sedaj v Topolščici, je v obupu ustrelila svojo edino triletno hčerko, z drugim strelom pa tudi sebe nevarno ranila. Zdravniki iz Kruševca nimajo upanja, da bi mogli nesrečni ženi rešiti življenje. Ta krvava tragedija je globoko pretresla ves okraj, ker so njeni povodi tako silno žalostni. Policijski uradnik Veljkovič je zbolel kmalu po poroki ter iskal pomoči pri vseh okoliških zdravnikih. Naposled so ga poslali daleč od doma v zdravilišče Topolščico in doma je ostala žena s otrokom. Desanka je bila najboljša žena in mati, v zadnjem času pa je hudo trpela, ker ni našla nobenega razumevanja za svoje skrbi pri sorodnikih svojega moža. Baje so jo neke sorodniki tudi odrekli pri možu in on ji je iz zdravilišča pisal pisma, ki so jo globoko žalila. Nerazumljena od moža, ki jo boluje daleč od doma, osovražena od sorodnikov in v strahu pred bodočnostjo je nesrečna žena segla po samokresu.

• Jesenske jagode na bosanski planini. Prejeli smo v posebnem omotu šopek slastnih zrelih jagod, ki jih je v nedeljo 7. t. m. nabral na planini Jahorini (1960 metrov) nedaleč od Sarajeva naš rojak Matija Opara. Jagode so v teh krajih letos že drugič dozorele. Stari ljudje ne pomnijo, da bi bile jagode katerokoli jesen tako obilno obrodile kakor letos. Sodijo, da bomo imeli ostro simo.

• Uboj v Harmici ob Sotli. V zadnjih dneh se mnogo pije po vseh ob Sotli. Največ pijejo mošt, krepčajo pa ga v obliki in meri s šeganjem in tako ni čuda, da pride čisto med vročokrvni fanti do spora in pretepor. Te dni se je v Harmici brez vsakega poudarka med popivajočimi fanti razvil pretep, po katerem je obledel saboden s nožem skozi hrbet v pljuča kmečki fant Jože Vovk. Naslednji dan je v brežiški bolnišnici podlegel hudim poškodbam. Kot vzrok usodne spora in pretepor navajajo neko staro sovražnost med fanti iz Harmice in Mihalovca zaradi deklet. Orožniki so aretirali Antona Škalarija, o katerem trdijo priče, da je napadel pokojnega Vovka najprej z bajonetom, pomeje, ko so ga bili razorožili, pa s šepnim nožem.

• Samo še nekaj dni traja vpis v redne tečaje Dopisne trgovske šole v Ljubljani. Zato pohitite z vpisnicami.

• Obledela obleke barva v različnih barvah in plisra tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

— Okrajna organizacija JNS za svetokriški okraj vabi članstvo na sestanek, ki bo v petek 12. t. m. ob 20. v gostilni »Fon« (Kovačič), Tyrševa cesta 32. Govorila bosta delegata sreskega odbora. Za članstvo je udeležba obvezna.

— Okrajna organizacija Jugoslovenske nacionalne stranke v Spodnji šiški poročila, da bo članiki sestanka danes, v sredo, ob 20. uri v hotelu »Bellevue«. Na sestanku bo razgovor o bodočih občinskih volitvah za mesto Ljubljano. Poročilo bo član sreskega odbora. Udeležba je za članstvo obvezna!

— Organizacija JNS za Krakovo-Trnovo poziva vse članstvo, da se udeležijo pogreba nenadoma preminlega člana Gebera Petra, ki bo danes popoldne ob pol 3. iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu.

kanj naglašja, je g. prof. Spektorski odvrnil:

— Materialistično naziranje je za sodobno filozofijo že popolnoma prenehanje in se o njem na kongresih filozofov več ne diskutira resno in obsežno, kakor nekoč. Obžalovati je, da v Pragi ni bilo bolj razširjenih neko drugo vprašanje, ki je za sodobno filozofijo posebno važno: namreč razlika med znanostjo in filozofijo. Zaradi tega je lahko uspel Neurath, ki zanj obstoji samo pozitivna znanost brez vsake metafizike in ki je na veliko presenečenje navzočih dal prav Priyvarovi mli, da je filozofija samo sekularizirana teologija...

V razgovoru je bilo tudi vprašanje slovanških jezikov na mednarodnih kongresih. Dr. Vlad. Dvorniković je dal pobudo za ožji odstavek. Tu je prišlo do besede ogorčenje zaradi dejstva, da na kongresu, ki se je etal v slovanški državi, ni dopuščeno noben slovanški jezik. Zoper ta predlog se je za čudo izrekel samo neki Poljak, ki je brez potrebe poudaril, da je filozofija mednarodna...

Tako je ostalo odprto tudi to vprašanje nedavnega filozofskega kongresa, kakor toliko drugih. A življenje teče dalje...

Čitate tedensko revijo „ZVLJENJE IN SVET“

Radensko,

ki v največji meri nevtralizira in veže kisline ter normalizira izločanje prebavnih sokov. Zaradi velike razmnožljivosti (231!) in množine zdravilnih sestavin deluje tudi na vse notranje žleze.

— Zdrženje trgovcev opozarja vse g. člane, da bo danes, v sredo 10. t. m., predaval strokovni učitelj g. Rudolf Dostal o stoletnici Zdrženja trgovcev. Predavanje bo prenašala ljubljanska radiopostaja v času od 7.10. 7.30 zvečer.

— Uprava četniškega združenja ima danes izredno sejo ob 12. popoldne v gostilni Mrak. Vsi četniki pa na zbor ob 20. uri v gostilni Mrak.

— Ljubička Hafnerjeva f. Umrla je g. spa Ljubička Hafnerjeva, soproga uglednega ljubljanskega notarja. Blago pokojnico bodo jutri ob 16. spremlili k večnemu počitku s Stare poti št. 2 k Sv. Križu. Lep bi bodi spomin, ugledni družini naše iskrene sožalje!

Prava zrnata kava, ali zaimcenc brez kofeina!

To je samo kava Hag, katere vam daje popolni užitek čiste zrnate kave, ker kofein nima ničesar skupnega z okusom in aromo. — Kava Hag je izbrana iz najfinjših višinskih kultur. Obdelana in oplemenjena je tako, da niti najbolj občutljivim osebam niti deci ni treba brati niti uživanje prave zrnate kave. — Poiskujte enkrat! Štirje tedni ob kavi Hag Vas prepričajo o vseh odlikah in prednostih, ki jih nudi samo

Kava Hag

— Predavanje SPD. Za predavanje dr. H. Tume o italijanskem delu zadnjih let. H. Tume, ki bo v četrtki 11. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti, se dobe vstopnice — sedeži po Din 6.—, stojališča po Din 3.— — v predprodnji v pisarni SPD na Masarykovi cesti 14 med uradnimi urami. Dr. H. Tume bo razložil na podlagi diapositivov splošni sestav Julijskih Alp, pokazal italijansko mejo ter opisal posamezne skupine: Manjstsko, Višensko, Poljsko, Kaninsko, Krasko in Stokovo. Muce ter se dotaknil neke boljše Predal. Posamezne pogledje in vrhove bo predložil na podlagi razglednic, ki jih bo projiciral s pomočjo epidiaskopa. Vsega skupaj bo pokazal okrog 100 slik. Vabimo članstvo in ljubitelje gore, da ne zamude tega predavanja. — V včerajšnji notici o predavanju g. dr. H. Tume je par tiskovnih napak. Tako se glasi pravilno Jerebica namesto Jerebovec, Trent. ski Pele namesto Pec, Bavski Grintavec namesto Pavski Grintavec in Jerebica namesto Veribica.

— Lillian Harway, Georg Alexander in Willi Fritsch v Ljubljani. V petek 12. t. m. pridejo v Ljubljano po dolgi odsotnosti spet trije najpriljubljenejši filmiki svezniki: Lillian Harway, Willi Fritsch in Georg Alexander. Izgledajo v svoji najboljši opereti »Valček ljubavne«. Ta vest bo gotovo vsakega ljubitelja melodramnih povzročila razveselila. Poleg tega pa je tudi vsebina nad vse vesela in zabavna. Torej na veselo svidenje v petek ob 8.15, ko bo filmska predstava ZKD v prostorih Elitnega kluba Matice.

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno izboljšanje črevesja brez vsakega napora.

Sarajevsko narodno gledališče

Sarajevo, v oktobru. Sarajevsko narodno gledališče je otvorilo letošnjo sezono 8. septembra s Tolstega dramo »Moč teme« v režiji našega rojaka R. Pregarca. V tem mesecu je sarajevsko gledališče dalo že štiri premiere, in sicer: Tolstega »Moč teme«, Verneuillovo »Banka Nemo«, Feldmanovo »Profesorja Žilca« in Golarjevo »Vdovo Rošinko«. Pripravlja pa za bližnje dneve: romunsko komedijo »Gospod Bongrasescu«, sovjetsko komedijo »Tuje dete«, češko komedijo »Poslednji dan« in Nušičevo najnovejšo veseligr Ožalošena porodica. Poleg omenjenih del, ki so vsa že v studiju, ima sarajevsko gledališče na repertoarju za letošnjo sezono še mnogo prav zanimivih komadov, predvsem domačih. Znani kompozit Beluš Jungić se je pokazal tudi kot izvrsten pisatelj Svojo dovedjanje »Almaso«, igrlo iz bosanskega narodnega življenja, ki je lansko leto dosegla velik uspeh, je predelal v tri dejanja. Stvar bo nedvomno postala priljubljena narodna igra, kakršne že dolgo ni bilo na odr. Bora Jevtić je napisal dramo o vidovanskem atentatorju Principu in tu di ta obeta biti zanimiva, zato pričakujemo premijero z velikim zanimanjem. Jakša Kušan, takisto znani literat, je dovršil svo. je najnovejšo delo »Dva Pašića, dva Morića«, zgodovinsko dramo iz sarajevskega življenja Slovinci so zastopani z Golarjem in Golio, čigar »Kulturna prireditev v Čr-

— Za krovnim avtomobilski izlet v Dolnjo Toplico, ki ga priredi »Kriha« se nedeljo, se takoj prijavi! Prijave sprejemajo: obe pisarni Putnika, trafika Sever v Selenburgovi ulici, anionska trafika in trgovina Šober na Sentjakobskem trgu! Vožnja obenem s kopejlo v Toplicah samo 55 Din! Isletniki si med vožnjo ogledajo velik del Dolenskega, šetel bo na progi Ljubljana - Grosuplje - Zagradec - Žužemberk - Toplica, nazaj pa preko Novega mesta.

— František Slatinka potuje v Orijent. S Kočevskega so včeraj pripeljali v Ljubljano mladega, simpatičnega, od dolgega popotovanja že malo sbitega moža, ki so ga nekje v okolici Kočevja aretirali, ko je prosil jesti. Ker ni znal domače besede, so ljudje menili, da ima opravka s kdo ve kakšnim nevarnim mednarodnim pustolovcem. Pri zaslišanju na policijski upravi pa so dognali, da gre samo za mladega brezposelnega inteligenta, kakršnih srečaš dandanes med vagabundi na vseh cestah sveta. František Slatinka, kakor se piše mož, je tehniški asistent od nekdaj iz Českoslovaške, in ko je ostal brez dela, je, kakor na tisoče drugih brezposelnih, vzel pot pod noge in krenil proti meji. Nameril se je bil zelo daleč, izbral si je velik, obsežen cilj: potoval je v Orijent. Ne morda v kakšno določeno mesto, tudi ne v kakšno posebno deželo — kar v ves Orijent. Tam je upal, da bo našel dela. Na policijski pogumnemu fantu prijazno povedali, da ni vredno hoditi tako daleč, da najrajši tje v Orijentu dela ni. Pri Jezerskem, kjer je brez potnega lista prvič stopil na naša tla, se bo František Slatinka spet vrnil čez mejo, da se enkrat polkusi srečo v domovini.

— Orkestrsko društvo Glasbene Matice, ki mu predseduje od ustanovitve dalje banški svetnik dr. Ivan Karlin, slavi letos 15-letnico svojega obstoja in obenem 10-letnico, odkar vodi njegove nastope dirigent prof. L. M. Škerjanc. Društvo, ki si je stavilo kot glavno nalogo, gojiti ljubezen do glasbe za godalni orkester med nepoklicnimi glasbeniki, je eminenten glasbeno-kulturni faktor, saj je od obstoja dalje priredilo preko 70 koncertov ter izvajalo na njih okrog 200 skladb za godalni in veliki orkester, med njimi vse slovenske skladbe za godalni orkester ter je s svojim sodelovanjem omogočilo vse večje koncertne prireditve v Ljubljani. Kot uvod v jubilejno leto nastopi v ponedeljek 16. t. m. ob 20. v filharmonični dvorani s izbranimi skladbami iz repertoarja godalnega orkestra. Opozorjamo na ta velpomembni dogodek v našem muzikalnem življenju in na prvi koncert letošnje koncertne sezi. Predprodaja sedežev po 10 Din je v knjigarni Glasbene Matice, istotam so na razpolago stojališča po 5 Din.

— Sentjakobčani otvorijo letošnjo sezono v soboto 13. t. m. ob 20.15 s Jurčičevim ljudsko igro s petjem »Rokov. njači«. V vodilnih vlogah nastopijo dame: Bučarjeva, Gorjupova in Wrischer-Petrovičeva ter gg.: Gnidovec, Hanžič, Karus, Kobak, Kukman, Magdin, Moser in Urbič. V ostalih vlogah nastopijo še dame: Čerčičeva, Grgrčičeva, Grumova, Matulova in Petričeva ter gg.: Kačur, Keber, Koman, Kopatič, Lombard, Mikšič, Podgoršek, Podraž in Vizjak. Pri predstavi sodeluje tudi moški in otroški zbor. Reki jo vodi g. Miran Petrovič. V nedeljo 14. t. m. se igra ponovi. Cenjeno občinstvo opozorjamo na obe predstavi.

— Tatovi koles imajo sezono. Pri policijski upravi se zadnji čas dan na dan kopljejo prijave o tatnatih koles. Izpred Stupiceve trgovine na Gospodarski cesti je nekdo odpeljal Francu Cibru možko kolo znamke »Adler«, vredno 1500 Din, in s kolesom savitke s parom novih črnih možkih čevljev, vrednih 140 Din. Izpred palače Mestne hranilnice je nekdo ukradel Janezu Perenič možko kolo, vredno 700 Din. Na Strakarjevi nji v Tomačevem so orožniki našli ogrodo možkega kolesa s tovarniško številko 2.701.175, vijoličasto pleskano. Ogrodje je odvrnil tam kakšen specialist, ki od ukradenih koles spravlja v denar samo plemenitejša dela.

— Nesreča iz šale. Na poti iz šole prihajajo otroci na vsake vrste duhovite domisleke in tovariške šale. Za svojo igro radi uporabljajo tudi resne reči in tako se iz marsikateroga bežnega domisleka rodi nesreča. V ponedeljek sta šla dva majhna tovariša iz šole v Dobu pri Domžalah, pa je tako eden v igri polkusi psa naščuvati na drugega. Pes je 11-letnega Strazarjevega Janezka s Studenca pri tem tako nevarno ugriznil v desno nogo, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

— Prelekava o smrti Stanka Čebokilja končana. Včeraj smo zabeležili, da je policija aretirala tri osebe iz ljubljanske okolice, ki naj bi bile po ljudskih govoricah v zvezi s smrtjo 18-letnega mehanika Stanka Čebokilja, čigar truplo so pred dvema letoma po čudnih okoliščinah našli na železniški progi blizu tovarne Saturnus. Policijska komisija je takrat izjavila, da gre za samomor, ljudski glas pa je izrazil sum, da se je izvršil zločin. Dan prej je namreč umrla mačeha mrtvega fanta, ki je vse

ni mlaki« menda tudi pride na vrsto. Zanimivo je, da je sarajevsko gledališče edino v naši državi, ki v tej splošni krizi nenavadno lepo in dobro uspeva. Hiša je zmerom polna, publika zadovoljna in hvaležna, da ima v svojem gledališču dober kulturni zavod, ki ga ne more zrušiti ne zvočni film, ne številni kabareti in nočni lokali s ciganskimi muzikami in plesi. Baš nasprotno: v Sarajevu so v krizi kabareti, gledališče pa cvete in se razvija, da je vse. Ne samo, da je končalo prejšnjo sezono z moralnim uspehom, marveč ima že tri sezone surfitte. S skrbnim varčevanjem je prišlo do vsote, s katerimi misli popolnoma rekonstruirati zgradbo in predvsem oder, ki ne ustreza več modernim zahtevam sodobnega gledališča. Veliko zasluge za to ima ban drinske banovine g. V. Popović, velik prijatelj gledališke umetnosti, ki je ojuhlil vsestransko pomoč in povabil arhitekta-specialista za gradnjo gledališča, da napravijo načrte za predelavo sedanjega starega poslopja v novo moderno, z vsemi potrebščinami opremljeno gledališče.

— Pot k oblikovanju kulturne je naslov zanimivega članka Mir. Adlešiča v pravikr izšel zvezek »Življenja in svet«. Piese razpravila o sodobni kulturni filozofiji in se posebej bavi z nazori znamenitega raziskovalca Afrike Leona Frobenia, kakor jih razvija v svoji najnovejši knjigi »Kulturna zgodovina Afrike«. Ta knjiga je vzbudila poved upravičeno pozornost, saj pomeni ob-

Aromatin

specijalna dišavna mešanica za klobase, vseh vrst pečen in omak, za obare, zrezke in divjačino. En sam poskus Vas pritegne k stalnim odjemalcem. 245

svoje premoženje zapustila svojemu ljubimcu, Stanku na nič. Ljudski glas je po najbli Stankovega razmesarjenega trupla obsodil ljubimca, da je kriv njegove smrti, ker se je bal, da bo prezrti pastorek s so-diščem hotel uveljaviti svoje pravice proti njemu. Pred kratkim se je obči sum proti dediču Čebokiljeve mačeha spet odvil, naker je policija izvedla aretacije. Dva izmed osumljencev pa je že po prvih zaslišanjih zaradi pomanjkanja vsakih dokazov izpustila, včeraj pa je tudi glavne-mu osumljencu vrnila svobodo. S tem je policija preiskava zaključena brez rezultat. Semzacija, ki jo je brez pravega razumevanja poročevalske dolžnosti napravil ponedeljski »Slovenec«, se je tako razblinila v nič.

— Otvoritev plesnih vaj Jugoslovenskega naprednega akademskega društva »Jadrana« bo v četrtek 11. t. m. ob 8. uri svečer v dvorani Trgovskega doma. Igra priljubljeni »Ronny«. Vodi prof. Trost. — Odbor.

Iz Celja

— Redni družabni sestanek JNS za mesto Celje bo danes ob 20.30 v Celjskem domu. Vabljeni so vsi člani!

— Ljudsko vseučilišče bo drevi otvorilo novo sezono s ciklusom predavanj, ki bodo obravnavala položaj našega naroda l. 1914 in med vočno. Kot prvi bo predaval danes ob 20. v risalnici deške meščanske šole univ. prof. g. dr. Ljod. Hauptman iz Zagreba o položaju Evrope l. 1914. Na to zanimivo in poučno predavanje opozorjamo vse prijatelje Ljudskega vseučilišča.

— Na koncertu komorne glasbe, ki ga bo priredil godalni kvartet Glasbene Matice v Celju v četrtek ob 20. v Mestnem gledališču, bodo izvajali gg. Zalokar, Flak-Zumer, Didek in Ferdič najlepša dela deške in ruske komorne glasbe. Za koncert vlada veliko zanimanje. Vstopnice se dobijo v predprodaji v knjigarni »Domovnik«.

— Žrtve nesreč in napadov. V ponedeljek se je ponesrečil 18-letni delavec France Acman iz Ljublje pri Mozirju. Pri delu ga je zgrabila cirkularka za desno roko in mu porezala tri prste. Istega dne je stopila 61-letna dlnarica Meta Voduškova iz Gaberja na Frankokovem na gnilo jabolko in padla tako nesrečno, da si je zlomila levo roko. Na Gomilskem se je 31-letna dlnarica Franciska Šibretova v soboto pri osajšču polila z vreli mlekem in se močno opekla po desni roki. V ponedeljek zvečer je neki posestnik na cesti v Razgoru pri škofiji vasi napadel 23-letnega zidarja Antona Kukoviča iz škočje vasi s lopato in ga občutno poškodoval po glavi in desni nogi. V nedeljo se je 22-letni posestnikov sin Ivan Bratša iz Kostričevce pri Rogški Slatini pri nekem tepežu s svojno nožem močno vrezal v desno roko. Vsi poškodovalci se zdravijo v celjski bolnišnici.

— Kino Union, Danes ob 16.15 in 20.30 svočni vefelimg »Pesem Orienta« in dve svočni predgri.

Iz Maribora

— Mestna organizacija JNS za III. okraj Melje je sklicala za četrtek 11. t. m. ob 19.30 v Kofirjevi gostilni važno odbo-rovo sejo. Vabljeni so vsi člani in prijatelji organizacije.

— Počastitev spomina generala Maistra. Krožek upokojenega učiteljskega v Mariboru je imel te dni običajni mesečni sestanek pod vodstvom aglinega nadučitelja Ogorela. Ob tej priliki je sbrano učiteljsko počastilo spomin pokojnega osvoboditelja Maribora in naše severne meje ter zbralo 200 Din kot prispevek za Mostrov temeljni kamen učiteljskemu domu v Mariboru.

— Narodna organizacija: Sokol, Narodna odbrana, Jadranska straža, Zveza Matstrovih borcev vabijo svoje članstvo, naj se v dim večjem številu udeleže otvoritve v veliki kazinski dvorani, ki bo danes ob 20.30 polno ob pol 12. uri, in zanimive predstave v Narodnem gledališču drevi ob 20.

— Cercle français. Pouk v francoskem otroškem vrten in v kurzih za šolsko mladino in za odrasle se je začel. Prijave se še sprejemajo v kurzih samih.

— Nezgodna kronika. V Šikolah se je pri mletju hudo ponesrečil 14-letni poslastični sin Ivan Majcen. Mel je koruzno in prišel z levo roko med kolesa, ki so mu zdrobila prste na levi roki. V Zgornjem Razvanju je padel z voza 5-letni delavec sin Ivan Jank in si zlomil levo roko. V Zgornjem Razvanju pri Mariboru pa je pri igri doletela huda nesreča 15-letnega pastirja Karla Potočnika. Skakal je preko jarka in si pri padcu zlomil desno roko. sežno in prepričevalno revizijo dosedanjih popularnih pojmov o Afriki in njeni kulturi. — V istem zvezku Zisa nadaljuje dr. Fred Crobath svoj potopis »Iz Kranja v Chicago«, članek »Če bi bil pitčica« naslova znanja z vprašanji pitčije selitve, nadaljuje se potopis »Divji paradiz«, razne rubrike pa prinašajo obilo gradiva za vsakega čitatelja. »Ideje« so izšle. Na tem mestu smo že ponovno opozorili na nov tednik za literaturo, politiko in socialna vprašanja, ki ga je pod naslovom »Ideje« ustanovil po vzorcu velikih francoskih kulturnih listov beograjski književnik Miloš Crnjanski. Pravkar izšla prva številka kaže, da smo dobili resen list tistega tipa, kakor so »Les Nouvelles Littéraires« ali še bolj pariski »Marianne«. V prvi številki so izšle poleg značilnega uvodnika Milosa Crnjanskega bolgarske mpresije St. Vinaverja, Isidora Sekulića piše o Montherlantu in Giradoux, Božidar Purić o predvojni dijakih — vojaki, B. Borko o slovenski literaturi itd. Med drugimi prispevki je posebno zanimiv interview s pesnikom in bivšim poslanikom Milanom M. Rakičem. Natisnjena je tudi izvirna novela Hamse Huma in prevod iz Pantelejmona Romanova »Ideje« se tiskajo na dobrem papirju in so ilustrirane. Vse kaže, da smo dobili list, ki bo tudi na zunaj lepo predstavljal jugoslovensko kulturno življenje. Čitatelje opozorjamo na novi tednik in pristavljamo, da ga v Ljubljani prodaja knjigarna Tiskovne zadruge.

Vsi poškodovani se zdravijo v mariborski bolnišnici.

a— Od doma je odšla v ponedeljek 54. letna znanstvenica Ana Zalerjeva iz Tattenbachove ulice. Ker je večkrat pripovedovala, da bo šla v Dravo, menijo svojci, da je najbrž izvršila svoj sklep. Zalerjeva je srednje velikosti, oblečena pa je v modro obleko.

a— Prometna nesreča. Ko se je peljal v ponedeljek sverbo po Tržaški cesti proti mestu na desni strani ceste neki motociklist, je pred železniško postajo podrla na tla 8-letnega Maksa Pfeifferja iz Jesdarske ulice. Deček je skočil v zadnjem hipu pred motorno kolo in si pri padcu zlomil noge ter hudo poškodoval glavo. Ponorečnemu dečku so priskočili na pomoč starši, ki so bili med tem v gostilni in ga spravili v bolnišnico.

5 žrk tvori naziv prvovrstne žitne kave

ADRIA

VSE JO KUPUJE IN RADO IMA!

Iz Prekmurja

a— Nov list Prekmurje je spet dobilo svoj list, ki se imenuje »Ljudska pravica«. List izhaja v Lendavi ter je njegov urednik in izdajatelj pisatelj Miško Kranjec. Pretekli teden je izšla prva številka. Iz vsebine je razvidno, da bo list zastopal predvsem gospodarske in socialne težnje malega prekmurškega človeka ter služil tudi splošni narodni prosveti. »Novine« go-spoda Klenka so o listu prinesle sledečo vest: »Novi list. Vršilo se pogajanja za dvatredenski list v Slov. Krajini. Za njim stojita poleg narodnega poslanca g. Hajdi-

Gospodarstvo

Sestavljanje mestnih proračunov za l. 1935-36

Minister za finance je na osnovi § 124 zakona o mestnih občinah izdal navodila za sestavljanje proračunov mestnih občin za leto 1935-36. (Službene Novine 6. okt.) Ta navodila so letos važna v toliko, ker je nedavno stopil v veljavo novi zakon o mestnih občinah in je treba nove proračune sestavljati že na podlagi določb tega novega zakona. Po novem zakonu se spreminja sestavljanje proračuna pred vsem v toliko, da se mora odsej po § 116 novega zakona proračunsko in računsko leto začeti in končati s proračunskim in računskim letom po državnem proračunu (doslej se je proračunsko leto krito s koledarskim). To znači, da traja odsej proračunsko leto od 1. aprila do 31. marca prihodnjega leta, računsko leto pa od 1. aprila do 31. marca prihodnjega leta, računsko leto pa od 1. aprila do 31. avgusta naslednjega leta (torej 17 mesecev).

Navodila za sestavljanje proračunov mestnih občin razpravljajo v uvodu o potrebi uravnoteženja, ki se ima izvesti na prvem mestu s zmanjšanjem izdatkov. V proračun morajo biti vnešene vse vrste obinskih dohodkov in izdatkov, in to v polnem kosmatem znesku brez odbitkov. To se posebno nanaša na dohodke.

Proračun mora biti sestavljen in izdelan v smislu obrazca, ki je priložen navodilom. Dosedajni način sestave proračunov večine naših mestnih občin po »proračunskih glavah« je bil neuporaben, ker se pri tem sistem enaki izdatki, kakor so n. pr. potni stroški, kurjava, razsvetljava, upokojitve itd. ponavljajo tolikokrat, kolikor ima proračunskih glav dotični proračun. Le v državnem proračunu se lahko dovoljuje sistem proračunskih glav, ker je ta proračun velik, zlasti pa, ker ima država skoro za vsako proračunsko glavo svoje posebno računovodstvo. Občinam pa se tak način sestavljanja proračunov ne sme dovoliti in se zaradi tega sestavljanje proračunov po posebnih proračunskih glavah prepoveduje.

Vsi občinski izdatki in dohodki po kakršnikoli osnovi morajo biti vnešeni v proračun. Na osnovi § 116 zakona o mestnih občinah se smejo dohodki in izdatki mestnih podjetij, ustanov in fondov izkazati v ločenih proračunih, ki morajo biti priključeni splošnemu občinskemu proračunu, v katerem pa morajo biti vnešeni predvideni saldi, to so dohodki, ki jih daje občina svojim podjetjem. V smislu § 117 zakona o mestnih občinah morajo biti proračuni mestnih občin sestavljeni najkasneje tri mesece pred pričetkom proračunskega leta, to je do 1. januarja 1935. Tako sestavljanje proračunov se mora razpoložiti na vpogled občanom skoli pet dni. (Po § 117 zakona o mestnih občinah ima vsak meščan, kakor tudi vsaka oseba, ki plačuje v mestu neposredni davek, pravico, staviti k predlogu proračuna svoje pripombe.) Po tem roku se proračun z napravljenimi pripombami predloži mestnemu svetu, nato pa se s sklepi in pripombami mestnega sveta pošlje nadzornemu oblastvu, ki je dolžno pregledati proračun in ga dostaviti finančnemu ministru najkasneje poldrugi mesec pred pričetkom proračunskega leta, to je do 15. februarja 1935. Nadzorno oblastvo lahko napravi svoje utemeljene pripombe in če mestni svet ne osvoji teh pripomb, pošlje nadzornemu oblastvu proračun s svojimi pripombami ministru za finance najkasneje mesec dni pred pričetkom proračunskega leta, to je do 1. marca.

Navodila finančnega ministra nato obširno razpravljajo o izdatkih in pravico med drugim, da se mora v pogledu materialnih izdatkov postopati po pravilniku o porabi pisarniškega materiala, pribora in opreme v državnih uradih in ustanovah od 18. maja 1932. Vsi izdatki po občinskem proračunu morajo biti razdeljeni na proračunske partije, partije pa na proračunske postavke (pozicije), ki se delijo na podpostavke (Zakon o mestnih občinah določa v svojem 120. paragrafu, da je prenos kredita iz ene postavke na drugo v isti partiji dopusten le z odobritvijo mestnega sveta; o prenosu kredita iz ene partije na drugo, kakor tudi o naknadnih in izrednih kreditih odloča mestni svet, za te odločbe pa je potrebna

volja Antona, akademika gg. Kranjca Miška v V. Polane in Čačinovič v Rakitane. List bo financirao, tak se čuje, g. Hartner, vlepocestnik. Ker človek, kadar čita »Novine«, nikdar ne ve, ali je pri njih vedno »fašenk« ali prvi april, zato moramo vzeti tudi to vest kot aprilsko šalo humorističnih Klekovičev Novin.

a— Kako se obvaruje grize. »Novine«, ki jim nikdar ne zmanjka duhovitosti in iznajdljivosti, imajo »Dober tasec proti grizu« in pravijo pod tem naslovom, potem, ko razložijo zdravniške nasvete: »Zgodovina nam svedoči, da so vrnili krčoniški v takšni i spodobnih nevolj takali pri Bogi pomoč i samo po toj pomoči je hasnila, pomagala zdravniške pomoči. Nai to božo pomoč dobimo, vam tanečavamo sledeče. Naročite si do novega leta »Novine«, šte-rih namen je tolažiti Srce Jezusovo in za njihovo razširjenje molite vsaki den Zdravo Marijo. Do novega leta košajo samo 6 Din. To vinite vi, Novine pa vsaki tje-den dajo opraviči za vas edno sveto me-šo v te namen, da Vas Srce Jezusovo reši grize i odzdravi od grize. Naročitev Novin i molitev za njihovo razširjenje je samo taneč, ne zapoved. Vpajmo se pa v smile-nosti Srca Jezusovega, da je jako dober ta-kač.« — To so napisale »Novine« v številki 40. od 7. oktobra v letu Gospodovem 1934. Če bi pač Lendavičani prej znali, da je na-ročitev »Novin« tako velika pomoč proti grizu, bi si gotovo vsi naročili »Novine«, da bi se lahko vršila proslava petnajstletnice svobodnega Prekmurja, ki se tako ni mog-la vršiti.

Iz življenja na deželi

SMARTNO OB PAKI. V nedeljo 14. t. m. priredi Kolo jugoslovenskih sester v Smartnom ob Paki v gostinskih prostorih g. Manca (pri postaji) vinsko trgatavo. Čisti dobiček je namenjen revni deci. Društvo vabi vse prijatelje Kola, da pridejo na pri-reditev in pomagajo, da bo ista gmotno uspe-ša.

nakupa ali pri naročitvi posebne popusta, o čemer bo občinstvo obveščeno s razglasitvijo v lokalnih in na drugih vidnih mestih, na kar posebno opozarjamo. Opozarjamo vse javnost na to gospodarsko prireditel, ki ima namen zaščititi domači izdelek in domače delo. Prosimo še vnaprej, da občinstvo podpira obrtniško akcijo s svojo naklonjenostjo.

Zaključni računi državnih financ za l. 1933-34

O zaključnem računu naših državnih financ za l. 1933/34, ki se je kot računsko leto končalo 31. avgusta, je »Jutro« že včas prejelo. Iz poročila, ki je sedaj objavljeno v »Službenih Novinah«, posebejmo naslednji specifični pregled državnih izdatkov v preteklem proračunskem letu v primeri s proračunom:

I. Izvršeni izdatki v milij. Din.	II. Odstopak od vseh, predvidene v proračunu.
vrhovna državna uprava 147,0	97,0
pokojsnine 1051,0	128,2
invahske podpore 106,0	110,4
državni dolgi 919,2	77,8
ministrystvo pravde 350,4	97,7
ministrystvo prosvete 782,7	99,6
ministrystvo zun. zadev 119,0	98,4
ministrystvo notr. zadev 530,4	96,3
ministrystvo financ 296,5	97,8
ministrystvo vojake, mora. 1804,4	90,2
ministrystvo za zgradbe 162,9	99,0
ministrystvo prometa 129,8	85,1
ministrystvo za kmetijstvo 44,5	67,9
ministrystvo za trg. in ind. 44,6	98,2
ministrystvo za soc. pol. 148,5	97,5
ministrystvo za telesno vzgojo 13,4	89,8
proračunski rezerv. kred. 3,0	12,2
skupaj 6693,2	95,2

Dohodki po proračunu države administracije pa so znašali v primeri s proračunom:

I. Dejanjski dohodki v milij. Din.	II. Odstopak od vseh, predvidene v proračunu.
neposredni davki 2103,1	116,2
trošarine 773,2	88,9
takse 891,0	72,4
carine 635,3	81,5
monopoli 1550,8	96,5
razni drobni dohodki 134,3	84,0
viški državnih podjetij 379,4	70,9

Kakor nam kaže gornja primerjava, so le dohodki od neposrednih davkov presegali v proračunu predvidene dohodke, in sicer kar za 295 milijonov ali za 16 odst. ostali davčni dohodki pa so znašali za proračunom. Od viška dohodkov državnih podjetij v višini 379,4 milijona Din je bilo izročeno glavni državni blagajni za kritje izdatkov državne administracije le 188,7 milijona Din. Neizročeni ostanek tvorijo predvsem viški državnih železnic (135,2 milij. Din) in viški žum in rudnikov (38,1). Viški pošte, telegrafa in telefona so znašali 105,6 milijona Din, to je 69,3 odst. predvidenega viška.

Gospodarske vesti

— **Fakturiranje pri izvozu v Nemčijo.** Finančni minister je izdal odlok od 5. oktobra, ki pravi: Izvozniki blaga iz Jugoslavije v Nemčijo smejo vršiti prodajo, izstavljati fakture in vršiti zavarovanje valute izključno v dinarjih. Vsako fakturiranje v tuji valuti ali vezanje na drugo tujo valuto, je pri izvozu v Nemčijo prepovedano. V zvezi s tem odlokom finančnega ministra poročajo iz Beograda, da se je pretekli teden vršila v Narodni banki konferenca, na kateri se je razpravljalo o vprašanju zavarovanja naših terjatev v Nemčiji, tako da naši izvozniki ne bi imeli valutnega rizika. Kakor znano, nam dolguje Nemčija v klirngu preko 140 milijonov dinarjev. Doseženo je bilo soglasje v tem, da Narodna banka izroči nemški Reichsbanki predlog, po katerem naj bi se tečaj marke nasproti dinarju stabiliziral, in to na način, da bi Reichsbanki takoj pri vplačilu mark v nemško-jugoslov. klirng od strani tamošnjih uvoznikov pretvorila te marke v dinarje, tako da bi imela Narodna banka po klirngskem obračunu nasproti nemški Reichsbanki samo terjatev v dinarjih.

— **O kreditni politiki Pokojinskega saveza.** Da bo predaval danes sverbo ob 8. v restavraciji »Zvezdi« pri Društvu absolventov državnih trgovskih šol v Ljubljani podpredsednik Pokojinskega saveza g. Ivan Tavčar. Absolventi in gostje vjudno vabljeni.

— **Konkurz je razglašen o imovini Franciške Troha-Medvedove,** posestnice na trgovke v Ljubljani, Cesta na Kodeljevo (konkurzni upravitelj dr. Josip Jaške, odvetnik v Ljubljani; prvi uprniški zbor bo 3. novembra ob 8.30, prijave terjatev do 17. novembra in likvidacijski narok 23. novembra).

— **Poravnalne postopanje je uvedeno o imovini Frana Jerka,** posestnika in opokarnarja na Črnučah (poravnalni upravitelj dr. Stanko Tomineček, odvetnik v Ljubljani; poravnalni narok 23. novembra ob 9. prijave terjatev do 17. novembra).

— **Dobave.** Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. t. m. ponudbe glede dobave 78 m³ borovih mostnic, 27.339 m³ hrastovega rezanega lesa ter glede dobave 200 kom. dražjev za lopate, 2000 kom. brezovih metel 16 kom. lamel in ploščatega železa, 64 kom. kotnega železa, 22 plošč železne pločevine in 14 kg zakovic, do 16. oktobra pa glede dobave 500 kg pisanih čunaj in 300 kg mila; strojni oddelek pa sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave 100 kom. lopat za kurjake. — Direkcija državne rudnika Ugljevik sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave strojnega žernena ter glede dobave raznega prometnega materijala. Direkcija državne rudnika Kalkan sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave naprave za analizo jamaške zraka, do 25. t. m. pa glede dobave 500 m plinških cevi ter raznih delov za cevi, 200 m balast-jernena in 45 m raznih usnjatih jernenov. Direkcija državne rudnika Kreka sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 20 kom. vodokaznih stekel, do 26. t. m. pa glede dobave telefonskega materiala, 400 kg bombaža za čiščenje strojev ter 100 kg cinka.

Postani in ostani člar „Vodnikove družbe“

Borze

9. oktobra

Na ljubljanski borzi so tečaj deviz ostali danes v glavnem nespremenjeni, le deviza London je za malenkost popustila. V privatnem klirngu notranjo avstrijski šilingi nespremenjeno 8.10 — 8.20 (v Zagrebu promet po 8.15). V zagrebem privatnem klirngu je nadlajalo prišlo do prometa v angleških funtih po 223.50, v španakih pesetah po 5.75, dočim so se madžarski pengi nudili po 10.09.

Na zagrebem efektom tržišču je tendenca v Vojni škodi nadalje mirna in je bil za kaso zabeležen promet po 350 in 353 (v Beogradu po 351). Zaključki so bili zabeleženi še v 8 odst. Blairovem posojilu po 62.50 in v dolnicah Sečersane Osijek po 135 in 140.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2308.18 — 2314.54, Berlin 1863.47 — 1874.27, Bruselj 792.02 — 796.96, Curih 1108.35 — 1113.85, London 166.36 — 166.96, New York 3347.16 — 3375.42, Pariz 324.07 — 325.18, Praga 141.79 — 142.65, Tret 280.68 — 298.08 (premlja 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem klirngu 8.10 do 8.20.

Zagreb. Amsterdam 2305.18 — 2314.54, Berlin 1863.47 — 1874.27, Bruselj 796.05 do 796.96, London 166.36 — 166.96, Milan 290.68 do 298.08, New York 3369.88 — 3397.42, šk 3347.88 — 3375.42, Pariz 224.07 — 225.19, Praga 141.79 — 142.65, Curih 1108.35 do 1113.85.

Carih. Pariz 20.22, London 14.9460, New York 304.75, Bruselj 71.55, Milan 26.2750, Madrid 41.85, Amsterdam 207.50, Berlin 128.20, Dunaj 67.10, Stockholm 76.96, Oslo 75, København 66.65, Praga 12.80, Varšava 67.9250, Atene 2.94, Bukarešta 3.06.

Elektri.

Ljubljana. Volna škoda 352 — 354, 7% investicijo 71 — 72, 8% Blair 67 — 68, 7% Blair 57 — 57.50, 4% agrarne 41 — 42, 6% begluške 60 — 61.

Zagreb. Državne vrednote: Volna škoda 350 — 351.75, za december 362 — 368.50, 7% investicijo 71 den., 4% agrarne 40.75 do 41.50, 7% Blair 57 — 58.12, 8% Blair 62.50 — 64.50, 7% Drž. hipotekarna banka 66 — 67.50, 6% begluške 58 — 59.50; delni-ee: Priv. agrarna banka 218 — 220, Sečersana Osijek 185 — 140, Trboveljska 96 bl. Beograd. Volna škoda 350.50 — 361.25 (351), za december 363.50 — 364.50 (354), 7% investicijo 71.25 — 72 (71.75), 4% agrarne 41.50 — 42.50 (42), 6% begluške 60.50 — 60, za november — (60), 8% Blair 67.25 bl. (65), 7% Blair 56.50 — 57 (56.75), 7% Drž. hipotekarna banka 67 bl., Priv. agrarna banka 217 — 218 (217).

Blagovna tržišča

2170.

+ Ljubljanska borza (9. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Nudi se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): pšenica (po mlevalski tarifi): baška 79/80 kg po 160—162.50; baška, 80 kg po 162.50—165; koruza (po navadni tarifi): stara saha za oktober po 147.50 — 150; nova umetno sušena s kvaliteten garancijo po 117.50 do 120; moša: baška 20c po 260 — 265; banatska 20c po 265 — 270.

+ Novosadska blagovna borza (9. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet srednji. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, srednje-baška in gornjebaška 112.50 — 115; okolica Sombor, srednje-baška, južnobanatska 110 do 112.50; baška ladja Tisa 122 — 124; ladja Begej 121 — 123; slavonska 112 — 114; gornjebaška 115.50 — 117.50; južnobanatska 110 — 112.50; baška, banatska, ladja 120 — 122. — Ove: baški, sremski, slavonski 65 — 67.50; banatski 62.50 — 65. — Ri: baška 107.50 — 110. — Ječmen: baški, sremski 65/66 kg 104 — 106; jari, 67/68 kg 120 — 122.50. — Korusa: baška in baška okolica Sombor 83—85; banatska 80 — 82; sremska pariteta Indija 83 — 85; baška nova, sušena 65 — 67; za december — januar 58 — 60; banatska, nova, sušena 62 no 64; sremska, nova, sušena 65 — 67. — Moka: baška, banatska (v oklepajih sremska, slavonska) 20c in 20c 190 — 210 (187.50 — 197.50); 2c 170 — 190 (167.50 do 177.50); 3c 150—170 (147.50 — 157.50); 4c 125 — 145 (122.50 — 132.50); 5c 110 do 115 (107.50 — 112.50); 6c 105 — 110 (105 — 110). — Otrubi: baški in sremski 80 — 82; banatski 77 — 79; baški ladja 88 — 85. — Fikol: baški beli 132.50 — 135. — Somborska blagovna borza (9. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 61 vagov. Pšenica: baška, okolica Sombor in sremska 110 — 113; gornjebaška 113—115; slavonska 111 — 114; baška in banatska, polska 122 — 124. Korusa: baška, sremska 83 — 85; ladja Kanal ali Dunav 84 — 86; baška in sremska nova sušena 66 — 68; za december — januar 58 — 60.

ZIVINA.

+ Sejem za živino v Mariboru. Na sejem 9. t. m. je bilo prignanih 500 glav živine, in sicer 11 konj, 13 bikov, 102 vola, 382 krav in 12 telet. Kupčija je bila dobra; prodajen je bilo 383 glav živine. Povprečna cena za kg žive teže je bila: debeli vol 3.75 do 4.50 Din, poldebeli 2.50 do 2.75, vol 3.75 do 4.50 Din, bik 3.50, bik za klanje 3 do 3.75, glavne krave debele 2.50 do 3.50, plemen-ske 2 do 2.50, klobasarije 2 do 2.25, molz-nice in breje 2.50 do 3, mlada živina 3.75 do 4.50, teleta 4 do 4.50 Din.

Avtobus je ubil družinskega očeta

Škofja Loka, 9. oktobra
Z vsem sočustvovanjem z nesrečno družino je sprejela škofojloška javnost vest o strašni nesreči, ki se je pripetila posestniku in delavcu, 30letnemu družinskemu očetu Andreju Perku iz Karlovske ulice. Podrobnosti nesreče so naslednje:
V ponedeljek ob 9.30 je krenil iz Škofje Loke proti Zirem Poljanov avtobus, ki vzdržuje redno potniško zvezo med Ljubljano in Zirmi. Ndaleč od vasi Podpulfur-ee je stopal po cesti Andrej Perko v družbi Ambrožiča Janka in Novince Vinka. Cim je trojica začutila za svojim hrbtom avtobus, sta se Ambrožič in Novine umaknila na kraj ceste in tudi o Perku, se je zdelo, da bo storil tako. Toda usoda je hotela drugače. Tik pred avtobusom je hotel skočiti Perko čez cesto. Z naslednji hip je bilo po njem. Dasi je šofer takoj potemnil za zavoro, ni bilo močede avtobusa takoj ustaviti. Avto je pokopal Perka pod seboj. Srednje kolo je stisnilo Perkovo glavo ob tla in mu je nad filnikom dobesedno zmečkalo, obenem pa mu je hud udarec zdrobil spodnjo čeljust. Sicer pa je dobil Perko tudi po ostalem telesu zaradi udarca ob tla hude notranje poškodbe. Poslali so sicer po zdravniško pomoč, ki pa

Kot vitez hraber
čuti se,
kdor
bombone je.

Ki-Ki

Kjerkoli si bodi, Ki-Ki povsodi!

PROIZVOD: UNION, ZAGREB.

je bila nepotrebna, ker je Perko po par minutah trpljenja izdihnil.
Na kraju nesreče so se svedra zbralo mnogo ljudi, ki so tragični dogodek ve-stransko komentirali; prispela je tjakaj tu-di komisija s sodnikom g. Černetom na tu-li. Splošna sodba ljudstva je, da ne zaden-estnega Poljanškovega podjetja kriv-da, ker je storil šofer vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi nesrečo preprečil. Perko truplo so prepeljali na dno, nakar je avto s precejšnjo zamudo nadaljeval pot proti Zirem. Perko je zapustil ženo in tri otroke. Bil je znan kot skrben oče in ve-sten gospodar. Uživljal je med ljudmi sploš-ne simpatije in je zato njegova žalostna smrt ljudi tem bolj prevzela.

O težko vzgojivem otroku

Roditeljska ljubezen do otroka je navad-no tako velika, da ne vidi in ne spozna otroka takega kot je v resnici. Redkokdaj pripoznajo starši, da je njihov otrok po-reden, trmast, hudoben, ali da je kakorkoli slabši kot drugi in še tedaj je to navadno prepozno, ko se ne da več pomagati. Da je v tem tako, je kriva na eni strani po-manjkljiva izobrazba staršev na področju mladinskega duševstva, na drugi strani pa pomanjkanje potrebne objektivnosti in se-mokritike za ocenjevanje lastnih otrok in svojih vzgojnih nčel in postopkov.
S poglobljeno izobrazbo in boljšim po-znavanjem otrok, bi morda prišlo tudi do objektivnejših sodb o svojem in tujem otroku in lastnem vzgojnem delu.

Ako človek ne najde pravega odnosa do svojih vzgojiteljev, staršev in učiteljev, ako ne reagira na njih vzgojne ukrepe ta-ko kot bi oni hoteli, je vzrok prav tako lahko v otroku samem kakor v okolici, ki nanj vpliva.

Ni vsak otrok istega kova; prvi je mehak, ubogljiv, dovzeten za vse lepe besede in nauka, drugi uporen, nepristopen za vsako pametno besedo. Lahko bi rekli, da je pr-

Kaaba

je zdravilen, hranljiv tropični napitek. Kaaba je za otroke in odrasle, bolne in zdrave, za sportnike in turiste.

vi mehak kakor vosek, ki se da oblikovati v umetnikovih, vzgojiteljevih rokah, na-sprotno je drugi kakor iz trdega, krhkega kamna, na katerem se krushi in lomi dleto, s katerim mu hoče umetnik, vzgojitelj dati človekovo podobo po svoji zamisli. Od prvega do drugega tipa otrok pa je še dolga vrsta vmesnih tipov, ki se razlikujejo v enem ali drugem oziru. Kje je vzrok, da so otroci tako različni po svojih značajih? Gotovo v prvi vrsti v nagnjenjih, ki so jih podedovali po svojih starših in prednikih, ker vsak otrok je v tem oziru zase nekaj zaključek, sinteza vseh stopenj v razvoju njih prednikov. Poznati bi morali vse pred-nike daleč nazaj po njih telesnih in dušev-nih sposobnostih, da bi lahko ugotovili, kaj je otrok podedoval po tem ali onem pred-niku.

Toda otroku so prirojena samo nagnjenja ni pa s tem rečeno, da se morajo vse tista nagnjenja razviti v sposobnosti; to se zgo-di le tedaj, ako so za to dane prilike, t. j. ako okolica podpira razvoj takih in takih nagnjenj: n. pr. te ali druge telesne in duševne sposobnosti, bolezn, talenti itd. Mnogokrat ostanejo nagnjenja prikrita in se sploh ne pokažejo, ker so bila šibka in okolica ni nudila prilike, da se razvijejo.

Tudi močna nagnjenja se ne razvijajo v tisti smeri kakor bi se morala, ako nimajo zato potrebnih pobud iz okolice.

Je tega vidimo, da je otrok in tudi člo-vek v danem trenutku produkt prirojenih dispozicij in vplivov okolice — miljeja, ki so te dispozicije oblikovali.

Starši kakor tudi vzgojitelji še vedno vprašujejo, kaj je otroku po rojstvu da-nega in kaj mu je dala okolica, da bi lah-ko na tem gradil dalje, ker to so osnove, iz katerih raste nov človek. Kdor bi rešil enoznačno to vprašanje za vsakega otroka posebej, bi napravil staršem in učiteljem največjo uslugo, ker bi jim s tem pokazal pot, kako naj vzgajajo v vsakem posamez-nem primeru. Žal, da je to vprašanje še ma-lo pojasnjeno in da nam novejša smeri v duševstvu in vzgojslavju kažejo komaj začetke poti v to področje.

O vzgojivosti otroka smo pri nas še malo razmišljali, čeprav je to važno vprašanje za vsakega, ki mu je pri srcu splošno budočega rodu.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. tempera-tura, 4. relativna vlaga v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. — Temperatura: prve številke pomenijo naj-višjo, druge najnižjo temperaturo.

9. oktobra 1934

Ljubljana 7, 765.3, 12.5, 90, —, 10, —, —; Ljubljana 13, 763.3, 17.6, 63, S1, 7, —, —; Maribor 7, 765.9, 11.0, 90, 0, 10, 8, dež; Zagreb 7, 765.1, 13.0, 90, NW1, 10, 1.0, dež; Beograd

Boj za stratosfero

Prof. Piccard se pripravlja, da prekosi vse dosedanje rekorde

Ta čas se pripravljata Evropa kakor Amerika za dva nova balonska poleta v stratosfero. Namen teh poletov je v prvi vrsti znanstven, mimogrede pa gre pri obeh tudi za to, da se doseže ali prekosi stratosferni rekord, ki ga imajo za zdaj z okroglo 22.000 m Rusi v svojih rokah.

Duševni oče novih priprav je sloviti belgijski učenjak prof. Avgust Piccard. V Ameriki bo izvedel polet po njegovih navodilih njegov brat Jean Piccard s svojo ženo, ki je pred kratkim z uspehom napravila skušnjo za pilotiranje balonov. Držno podjetje bi se moralo že izvršiti nad ozemljem velikih severnoameriških jezer, toda vreme je bilo doslej neugodno. Jean Piccard bo raziskoval stratosfero v višinah 16.000 do 20.000 m, a če bo mogoče, se dvigne še višje.

Mac Donald se je vrnil

Angleški ministrski predsednik Ramsay Mac Donald se je vrnil s daljšega bolniškega dopusta, na katerem se mu je vidno okrepil.

MNOGI NE VEDO..

da je pes z dobrimi lastnostmi prav za prav naš edini, zanesljivo zvesti prijatelj; da je pes otrokom lahko za vzor ubogljivosti, skromnosti, resnične ljubezni in hvaležnosti; da pes ni avtomat ali stroj, temveč bitje s živci, dušo, občutki, svojo voljo in razumnostjo ter da se mora novemu domu privaditi; da potrebuje pes temu primerne ravnanje, nege in tudi vzgoje; da pes ne bi smel brez nadzorstva tekat po javnih krajih; da so izgubljeni ali utekli psi nevarnost za javnost, ker nihče ne more voditi, s kom je takšen pes prišel v dotiko; da je v velikih mestih pes boljše čuvaj v stanovanju, nego če ga drže na vrtu ali na dvorišču, kjer vsakega mimoidočega oblaja, brez vzroka nadleguje sosede in kani nočni mir; da pa nima noben hišni gospodar nobene moralne pravice prepovedati svojih stranki psa, če se ta pes dobro obnaša; da je pametneje nabaviti si odraslega psa z dobrimi lastnostmi, nego vzrediti in vzgajati mladička, ki je še posebno ogrožen po pasji kugi; da pa ni praktično nabaviti si odraslega psa v bližini, kamor se lahko vsak čas vrne; da se tudi odrasel pes ob pravilnem ravnanju kmalu privadi novega lastnika; da je mogoče mnoge bolezni psov preprečiti s pravilno dieto; da je prav toliko nezanesljivih rejcev, kotlikor je nezanesljivih trgovcev s psi, ki svojim klientom ne vedo dati pravih nasvetov; da so je treba zato za vsak nasvet pred nabavo psa obrniti na ljudi, ki se na pes nekaj razumejo; in da naj goje pse le ljudje, ki imajo namen z njimi dobro ravnati in v potrebi izdati zanje tudi kakšen denar. Brez stroškov se pa ne da noben pes dobro držati.

"Tarzan" v Londonu

Te dni sta se pripeljala v London Johnny Weissmüller, ki je predstavil Tarzana v filmu, in njegova žena, filmska igralka Lupe Velezova. Mnogi kinematografskih obiskovalcev ju je navdušeno sprejela in jima vzklikala na ulici.

Na vsak način višje pa hoče profesor sam, ki se mudi ta čas v Lozani v Švici. Novinarjem je izjavil, da bo dosegel fantastično višino 30.000 m. Aluminijasta, hermetično zaprta gondola za ta polet se po posebnem načrtu že gradi. Piccardova energija je znana in skoraj ni dvoma, da bo svoj namen tudi dosegel.

Piccardova doba se je pričela šele pred nekoliko leti, 1930., ko je slavni profesor izjavil, da mu je uspelo zgraditi posebno gondolo, v kateri je mogoče premagati vse težave z zračnim pritiskom, temperaturo in za življenje neprimerno sestavo zraka v stratosferi. Po prvem neuspelem poskusu v septembru istega leta je Piccard s svojim asistentom Kipperjem startal 27. maja 1931. v bližini Augsburga. 25. minut pozneje sta bila drzna letalca že višje nego 12 kilometrov, dosegla sta celo 15.781 m in po fantastičnem, 43urnem potovanju sta pristala na ledniku Velikega Gurgla v Oetztaulu. V avgustu 1932. je Piccard s svojim asistentom Coenssom, ki je letos svoj stratosferni polet tako slavno končal v naši domovini, prekosi svoj prvi rekord in se dvignil v višino 16.770 m.

Med tem so se začeli tudi drugod baviti s stratosfernimi načrti. Največji uspeh so imeli pač Rusi, ki so v septembru 1932 s balonom »SSSR« dosegli 19.000 m, v januarju lanskega leta pa celo 22.000 m. Ta drugi ruski polet se je končal, kakor znano, zelo tragično.

Cilj 30.000 m, ki si ga je zastavil sedaj prof. Piccard, je, tudi če upoštevamo vse dosedanje izkušnje v stratosferi in napredek znanosti ter tehnike v zadnjih dveh letih, nekaj ogromnega. Človeški duh je neprestano vrtal v neznano, rli je v zemeljsko globino, da spozna njene skrivnosti, po. tapljal se je v globino morja in končno se je dvignil tudi v zračne višave. V zemljo se je zaril skoraj 3 km globoko, v morje se je pa potopil 1 km pod površino, a kaj je to proti 30 km višine, ki jih hoče sedaj doseči v ozračju?

To pa niso podjetja, pri katerih gre v prvi vrsti za sportne uspehe. Znanost ima ogromne koristi od tega, da proučuje skrivnosti narave in tudi stratosfere na licu mesta. Posredno po znanosti pa se s takimi mi podjetji okorišča tudi tehnika. Danes vemo vsi, da bi letalski promet v stratosfernih višinah dosegel brzine, ki se nam o njih še pred nekoliko leti ni niti sanjalo. Obenem bi se dvignila tudi sigurnost tega prometa. Pomisliti moramo, da bi imelo letalo v višini 15 km možnost, da v primeru motornih defektov prelopi v drčalnem poletu še najmanj 200 km daleč, to bi pa pomenilo v večini primerov že samo na sebi rešitev.

Poražena revolucija

Usodna napaka katalonskih separatistov

Iz Madrida prihaja zanimivo poročilo o podrobnostih katalonske vstaje, ki je hotela odcepiti Katalonijo od španske države.

Potem ko je katalonska vlada (generalidad) v petek, prvi dan aplošne vstaje v Španiji, ponovno izjavila v Madridu, da se lahko popolnoma zaneajo nanjo, se je že v soboto popoldne pojavila dvom, ali ne igra katalonska vlada dvoilčne vloge. Dokazano je, da so imeli izjave Kataloncev edini namen uspavati Madrid, da bi lahko kmalu verjel v svobodo Kataloncev, dočim bi oni pripravljali svojo popolno izolacijo od Španije.

V soboto proti večeru je položaj popolnoma dozorl. Tedaj je bil steherni promet na železnici, telefonski in brezžični promet in promet na katalonskih mejah popolnoma ustavljen. Separatisti so se ob istem času spretno porazdelili po največjih mestih in generalidad so bile prepričane, da je udarila ura, ko bo mogoče proglasiti odcepitve Katalonije od španske države. Predsednik generalidad je porabil to priliko, da je dal odlicati španske federativno ljudovodlo. Za predsednika republike je bil imenovan Azana, bivši ministrski predsednik zadnjih napol marksističnih vlad pod novim režimom. Azana je izjavil, da je madridska vlada ilegalna in da nima pravice vmešavati se v katalonske zadeve.

V tej separatistični omami pa so stonile generalidad vselakor usodno napako. Pozabile so vzprati vojsko, kaj ona pravi k prevratu. Razgrete glave so namreč računale, da se bo vojska meni nič tebi nič podvrgla katalonskim pogotom, o policiji pa sploh niso dvomili, ne čigavo stran se bo nagnila. Ko pa je madridska vlada odgovorila katalonskim upornikom s proglasitvijo obsednega stanja po vsej državi, so pozvale generalidad generala Bateta, poveljnika v Kataloniji stacioniranih garnizij k sebi, da se izjavi, s kom drži.

General Batet si je izprosil uro časa za premislek. Ta čas je porabil za to, da je nemudoma alarmiral garnizijo v Barceloni in porazdelil španske baterije na najbolj ogroženih mestih. Strojnice so bile povsod v pripravljenosti in vsa javna poslopja,

med drugimi tudi palačo, kjer so bile zbrane generalidad, je zasedlo vojaštvo.

Ko je predsednik tako zvane katalonske republike videl, kaj se je zgodilo, je prišel v zadrego. In ko so mu še javili, da je večina katalonske policije ostala zvesta vladi v Madridu ter se dala na razpolago vojaštvu, je stopil k mikrofonsu ter jel pozivati Katalonce pod orožje. Razumel je

Azana

pri tem v prvi vrsti s sindikalnimi organizacijami delavcev, ki so bile že dolgo skrivaj oboževane in pripravljene na državni udar. Bil je tudi preverjen, da se bodo separatistični eskamoti pridružili upornim Kataloncem in stvorili z njimi udarniške oddelke.

Tako se je začela bitka v Barceloni, ki je zahtevala od obeh nasprotniških tabarov večje žrtve. Boji niti zdaj še niso popolnoma zaključeni, kajti vmešali so se tudi anarhisti, ki izrabljajo položaj za to, da povečujejo nered in sejejo razdor med maso.

Medtem pa so prispele v Barcelono španske vojne ladje iz Kartagene. Katalonski separatisti so bili poraženi, levičarska hujška Azana in Quiroga sta zbežala. In pobral pa je tudi »španski Lenin« in vodja marksistične enotne fronte v Španiji, Largo Caballero... Skrb za lastno kožo mu je bila več vredna kakor stvar, za katero je vrgel na tehnično revolucije na tisoče človeških življenj.

Higiena v jeseni

Pravila, ki so zdaj vsakomur potrebna

Zapomni si teh 10 zapovedi in resnici: 1. V jeseni se kaj lahko prehladiš. 2. Posebno lahko se prehladiš, če se ne oblečeš primerno za topla opoldanski čas in večerni ter jutnji hlad. Zvečer ne smeš biti brez vrhnjega oblačila, zlasti ne smeš sedeti nezaščiten na prostem.

3. Otroke je treba topla oblačiti, ker potrebujejo več toplote, tudi če bi se mrazu ne zavedali. Gola meča v hladni letni do- ziti na zračniku.

Pristopajte k "Vodnikovim družbi"

bi ne pomagajo utrjevati, kakor misli sedanja moda, temveč so le nepotrebna prilika za prehlad.

4. Skrb za to, da ne ozebeš v nogo, omisli si pravočasno debelejšo nogavico in v vlažnem vremenu vrhnje oblačilo. Čuvaj se posebno mokrih nog, premočeno oblačilo čim prej zamenjaj s suhim.

5. Ruta okrog vratu je le v redkih primerih potrebna. V mrazem vetru zadostuje, če privlaša ovratnik sukna.

6. Posebne jesenske hrane ni, naj bo pa tem bolj maščobna, čim hladnejše poostaja.

7. Sobe, posebno zvečer pred spanjem, često prezračuj. V spalnici proneso ponoči odprta okna samo zelo krepke narave.

8. Kuriti prični tedaj, ko zahtevata to vreme in osebni občutek, ne pa datum. V kurjenih prostorih moramo še posebe paziti na zračnik.

9. Jeseni hodi često na zrak, sveda v primerni obleki. To te dobro utrdi za zimo.

10. To jesensko utrjevanje naj podpirajo previdne zračne kopeli s telovadbo z golim telesom. Te kopeli naj ne trajajo več nego 5 minut. Ljudje, ki jih rado mrazi ali ki so malokrvni, naj takšne zračne kopeli rajši opuste in počakajo z utrjevanjem do prihodnjega poletja.

Nova priča proti Hauptmannu

Iz Amerike poročajo, da se je v Trentonu javil policijskemu šefu Schwarzkopfu človek, ki močno obremenjuje Hauptmanna. Mož je bivši farman, piše se Wilbur Whitehead. Imel je kmetijo v bližini Lindberghove vile v Hopewellu. V goščavi blizu Lindberghovega naselja je večkrat opazoval možkega, ki se je zelo sumljivo kretal. To je Whitehead sporočil policiji že takoj po ugrabitvi otroka. Zaradi lažjega postopka so Whiteheada konfrontirali s Hauptmannom, ki so mu ga privedli z deseterico drugih obtožencev. Bivši farman je med kaznjenci takoj pogodil, kateri je Hauptmann in je dejal, da je to tista skrivnostna človeška postava, ki se je pred ugrabitvijo Lindberghovega sina potikala okoli vile.

Trimalhijonska požrtija

Praznik sitih trebušev v Franciji

V Rouenu so imeli te dni prireditev, katere ime bi lahko izviralo od Rabelaisa: »Les fêtes du ventre« — praznik trebuha. Pri taki vitke linije bi ne imeli nad njim nobenega veselja. Udeležili so se ga samo dobro rejni možje in žene, ki jim je bila

govorila tega dne, toda pri telečji počenki jo je prekosi neki gospod, ki je sam zase opravil s ogromno siledo te jedi, cela družina z več otroki pa bi lahko živila cel mesec od krompirja, špinacije in druge zelenjave, ki jo je poleg tega stlačil vase.

Kuharji, ki so kuhali, pokli na vrh na požrtuho

neloga, da dajo iz svoje sredine najbujšega »jedca« ali »jedca« v Franciji. Mize so se šibile pod težo siled, moške in žene, ki bi jim mogel po pravici pripočiti shujševalno kuro, pa so se tepli med seboj za palmo največjega teka. Že pred jedi, pikantno pripravljene ribe, ki naj bi jih spodbudila za nadaljnjo tekmo, so pospravili ogromne množine. Neki možakar je pojedel več nego kilogram te ribe. Potem so sledile kure s kompotom — vsak udeleženec in udeleženka je smela najmanj po eno kurico, neka dama pa je spravila vase kar dve. Že so mislili, da bo to zma-

Toda niti ta možak ni postal junak dneva, pri naslednjem obroku — same močnatke in sladke jedi — je dosegel prvenstvo mož, ki se je dotlej štedil. Vel navzoči so v nemem začudenju zasledovali, kakšne množine slaščic zmore ta »korenjak«. Pri tem mu je bilo videti, da ne je zaradi rekorda, temveč v prvi vrsti zato, ker mu je jedi v resnici teknelo. Razsodišče mu je soglasno priznalo lovorjev venec s napisom, ki so ga prosto posneli po znamenitem Zolajevem romanu: »Le ventre de France« — trebuh Francije.

Večna nevesta

Imovita ženska, ki je nad 50 let zaman čakala svojega izginolega ženina

V Pfladelfiji je umrla bogata samska Jenny Wysockova, ki so jo hudobni jeziki imenovali »večno nevesto«.

V svojem 24. letu je bila zelo lepo deklica in se je zaljubila v nekoga pomorskega častnika. kmala pa je, kakor običajno bogata in neodvisna dekleta, svoje muhe in je postavila ženinu pred poroko pogoj, da se mora svojemu policiju odpovedati. Mož je na to s težkim srcem pristal, izgovoril si je pa, da sme en dan pred poroko še enkrat s jadenico na izlet. Ni se več vrnil. Morda ga je zadela nesreča, morda si je premislil ostaviti morje, ki ga je ljubil s vsem srcem: nikoli več ni došel do Wysockove kakšen glas o njem. Njo je pa to tako potrla, da se ji je skoraj začelo.

Postala je čudakinja. Nikamor se ni gnila več iz hiše, ker ni mogla verjeti, da se nje zaročenec ne vrne. 50 let je dajala vsak dan mizo pogrnjeno tudi zanj, ker je upala, da jo bo presenetil z nenapovedanim prihodom, 50 let so morali vsak dan speči tudi zanj svežo pogačo. Njeno edino razvedrilo so postale živali, mačke, psi in ptice so v njeni hiši imele sijajno življenje. Upanje pa jo je držalo tako pokonci, da je bila videti še v svojem 74. letu mladostna in sveža, nobenega sivega lasu ni imela na glavi, nobene gube v obrazu.

Te dni je umrla in ostavila kakšnih 50 milijonov dolarjev, 42 milijonov za dobrodelne namene, 8 milijonov pa sorodnikom. Toda sorodniki te dedščine niso preveč veselili. Zvezala jo je namreč s pogojem, da morajo skrbeti za vse živali, ki jih je ostavila — in teh ni malo. V oporoki je določila poseben kuratorji, ki naj strogo pazi na to, da živalim ne bo hudega. Najslabše se je odrezala nekemu nečaku, ki je nekdo pretepel enega njenih psov. Ostavila mu je 2 milijona, vendar pod pogojem, da mora skrbeti za enega njenih kanarčkov. Če bi kanarček umrl prej nego v treh letih, bi bil to dokaz, da zanj ni skrbel pravilno in bi se za denarno dedščino lahko obnesel

pod nosem. Če bi pa živalca toliko časa zdržala, prejme nečak po treh letih poleg obeh milijonov še obresti. Zaman so dediči skušali razveljaviti določbe te čudake, a vendar razumljive oporoče. Nečak si je zdaj pomagal tako, da je najel posebnega živinozdravnika, ki bo čuval nad dragocenim življenjem male ptice.

Novi belgijski kovanci

Belgijska državna kovnica je pravkar izdelala nove kovance po 20 belgijskih frankov. Kovanci imajo na prednji strani relief kralja Leopolda.

Viljem II. mu je praded

Sinu bivšega nemškega prestolonaslednika (slednjega vidimo poleg bivše nemške prestolonaslednice na sliki) in njegovi soprogji Salviati se je narodilo prvo dete, ki mu je bivši kronprince ded, bivši cesar Viljem II. pa praded

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

A NEKDOTA

Prince Jurij je te dni stopil v neko londonsko draguljarno, da bi kupil prstan za svoj zaročenko, princeso Marino. Predstala mu je za Johna Smitha. Draguljar mu je postregel s dragocennim prstanom, ne da bi trenil s očmi. Ko so je prince odpravil, ga je draguljar spremil do vrat in mu dejal: »Prosim gospod Smith, da bi Njemi visokosti, bodoči gospe Smithovi, izrazili moja vdana priporočila.«

VSAK DAN ENA

Zdravnik: »Človek bi moral takoj k zdravniku, če mu kaj manjka.« — »Da, go spod doktor, toda meni je manjkalo pred vsem denar.«

SPORT

Višek Hermesove proslave

Medklubške moto-dirke v nedeljo ob 14. na dirkališču v Šiški

Tretji in zaključni del Hermesove jubilejne proslave bo v nedeljo 14. t. m. jubila bo pokazal sadove vztrajnega dela svoje moto-sekcije. Moto-sekcija je najmlajša sekcija v klubu in je bila ustanovljena šele letos spomladi. Kljub temu pa je ZSK Hermes lahko nanjo ponosen. V kratkem času svojega obstoja se lahko pohvali z napravami, ki jih do sedaj ni mogel še noben klub v Ljubljani. Moto-dirkališče, ki je samo plod dela požrtvovalnih članov pod vodstvom neumornega načelnika Ciglarja je najmodernejša državi.

Članstvo sekcije je že v prvem letu doseglo lepo število in so danes organizirani v njej naši najboljši motoristi s prvakom »Jetečim Kranjcem« Ludovikom Staričem na čelu, ki je obenem njen tehnični referent; v nedeljo pa bo pokazal pred domačo publiko kaj zna; saj je pred zaključkom na stajni formi zadivil tisoče gledalcev na vseslovenskih moto-dirkah v Zagrebu ter mednarodnih dirkah v Pragi in Gradcu. Posebnost te naše dirke pa bo tudi to, da bo v posameznih točkah startalo po 8 do 10 dirkačev istočasno in ne bo borbe samo za prva mesta, temveč tudi za ostala. Publika bo videla, kar želi.

Razen domačih bodo nastopili še Zagrebčani z držav. reprezentantoma Cisarjem in Kopicem ter simpatičnim »atekom« naših motoristov Šostarkom. Mladi Babič pa bo najbrže še starejšim mešal račune. Tudi Mariborčani bodo prispeli kompletni in bodo pokazali, kar so ostali dolžni pri zadnji dirki, ker jim je dež preprečil odhod v Ljubljano.

V nekaj vrstah

Poleg bogatega nogometnega sporeda na sedenjo LNP je imela tudi dežela serijo zanimivih srečanj. Med ostalimi so bili zelo zapošleni

v Završju,

kjer so slavili Zagorčani efektno zmago nad svojimi nasprotniki iz Litije. Podrobno nam poročajo: SK Sloga : SK Svoboda 3:2 (3:1). V vsakem pogledu boljše moštvo je izgubilo zaradi izredne smole pri streljanju. Tudi vratar je spustil en gol po nepotrebnem. Sodil je prav dobro s. s. J. Jordan. — SK Zagorje : SK Litija 5:0 (4:0). Zaključna prvenstvena borba je prinesla Litijanom preveliko razočaranje. Zagorje je tudi na tujem terenu izpopolnilo pričakovanja ter prepričevalno zmagalo. Izvrstno v vseh formacijah je imelo v drugem polčasu opravka prav za prav z enajstoričarji, ki se je postavila izključno v obrambo ter se tako ognila katastrofalnemu koncu. Jesensko prvenstveno tekmovalje je s tem končano. Na prvem mestu je Zagorje, sledijo Litija, Sloga in Svoboda brez točk.

Akademsko in srednješolsko prvenstvo se bo pričelo jutri, v četrtek ob 10. na igriščih SK Ilirije. Prvenstvo se bo začelo dopoldne s turnirjem akademikov, srednješolski turnir pa bo odprt v popoldne ob 14. Rok prijavi je podaljšan do obeh pričetkov. Če bo deževno vreme, bo tekmovalje odloženo do prvega ugodnejšega dneva.

Revanža

bitka med Beogradom in Zagrebom bo to nedeljo na igrišču BSK. Kakor znano, so Zagrebčani prvo srečanje na svojih tleh izgubili z 2:3 in je njihova naloga zdaj še težja. Zagrebčani se tolažijo z zmago nad Primorjem, češ da so zdaj spet v formi kot se spodobi Beogradčani pa kažejo na zadnji metel golov proti Levskeu iz Sofije. Oboji bodo postavili najboljše moči.

Da izpopolnimo naše včerajšnje notico glede sklepov glavne skupščine JPS, moramo dostaviti, da bo Maribor prihodnje leto prizorišče več vrhunskih prvenstvenih pri-

reditve, in sicer ne samo državno prvenstvo juniorjev, temveč tudi v vaterpolu juniorjev ter v skokih za juniorje in seniorje. Ostali prvenstveni spored bo v Dubrovniku. Za repo se razvijajoči plovni sport v Mariboru zelo častno priznanje!

Službeno iz LNP

(Seja u. o. 5. t. m.)

Ker je SK Radovičja zadostil vsem pogojem za sprejem v redno članstvo, se na prošnjo sekcije ZNS v Ljubljani, da pregleda igrišče v svrhu verifikacije in pošlje podsavezu poročilo, nakar se klub predloži za sprejem v redno članstvo JNS. — Isto velja za SK Zalec v Zalcu. — Odobri se sklep predsedstva ter se verifikira igrišče SK Jadrana in SK Mladine v Ljubljani.

Ker Čakovčki SK in SK Železničar Maribor nista zadostila plovu u. o. ter nista poravnala SK Iliriji šmaka po 205 Din, se izreče obema kluboma suspenz, ki bo trajal do poravnave gornjih zneskov. SK Ilirija naj javi podsavezu, kdaj bo zneske prejela. — SK Jugoslavija se poziva, da v izogib suspenza v teku osmih dni pošlje podsavezu zapisnik o zaslišanju igr. Suholednika, ki ni nastopil v reprezentanci Celja.

Vsi klubi se opozarjajo, da ima pri prvenstvenih tekmah gostujoči klub pravico do sokontrola pri prodaji vstopnic in pri obračunu ter mora na zahtevo prvo imenovani klub predložiti gostujočemu v kontrolo vse vstopnice. I. Stanko, I. tajnik.

Popravek v službenih objavah kaz. odbora LNP. Pravilno se glasi stavek v službenih objavah k. o. z dne 7. t. m.: Kaznuje se po § 30. in 31. k. p. igr. Regner Andrej (Olimp) s 14dnevno zabrano igranja. Vstope se mu suspenz in mu je s tem kazen potekla. — Tajnik III.

Kotniki podavca Ljubljana. Redna seja upravnega odbora bo jutri ob 20. v posebni sobi gostilne pri »Amerikancu«.

Is sekcije ZNS. (Službeno.) Jutri, v četrtek ob 20. v zadnji sobi restavracije pri Slonu plenarni sestanek, obvezen za vse ljubljanske članse sekcije. — Tajnik I.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Seja načelstva bo drevi ob 20. v klubovi sobi v kavarni »Evropi«. Udeležba obvezna.

ZSK Hermes (moto-sekcija). Seja sekcijskega odbora bo drevi ob 19.30 pri Keršiču. Seja je zelo važna, zato se prosil za polnoštevilno udeležbo. Seja se naj udeležijo odborniki kolesarske sekcije.

SK Slovaca. Drevi ob 16. dalje strogo obvezen trening za vse igralce. Ob 19. pa morajo biti na igrišču: Moša I. in II., Grm, Kobal, Sinkule, Uhan, Kolarič, Dečman, Thuma, Janković, Gerjolj, Rozman. — Upravni odbor sklicuje za 24. t. m. izredni občni zbor. Dnevni red: volitev novega odbora, sprememba funkcij in sprememba pravil.

SK Sloga (nogometna sekcija). Igralcu Ladu Starmanu se izreče suspenz. Imenovani se mora javiti drevi ob 19. v klubovi sobi v Nabavljalni zadrugi zaradi zaslišanja. Ob 20. redni trening z igrišča za naslednje: Lipovšek, Trobec, Starman, I., Rihtar, Praunseis, Samar, Čeh, Ninković, Pip, Rihtar I., Srebotnjak.

Službeni klub 34 (tehnični in damski odsek). Jutri ob 19. bo sestanek vseh tekmovalcev (seniorjev in juniorjev) v klubovnem lokalu. Po sestanku predavanje g. Iva Zora o temi: Potek sportnikovega dne. K temu sestanku vabimo tudi mladino in vse one, ki se še želijo vpisati kot tekmovalci.

Damski odsek: Danes trening na Ljubljani. V petek sestanek ob 19.30 v klub. lokalu, Selenburgova ulica 31. Zaradi važnosti dnevnega reda vabljene vse; pripelje tudi druge s seboj. Vabimo pa tudi ostale dame, ki bi hotele vstopiti v naš klub.

1.000.000
LEPIH BABIC

Poizkusite
novo KREMO TOKALON
hranilo za kožo, pa boste
tudi Vi na videz m'adi

Mi bi lahko zahtevali Din 1.000.— za tubo tega presenetljivega odkritja in izuma dr. Stejskala, profesorja dunajskega vseučilišča, in milijoni žena bi radi plačali to vso. Namesto tega pa se prodaja po starih cenah: Din 12.— in Din 20.— po tubi.

Ce bi hoteli videti žene, ki so dosegle čudovite rezultate z uporabo nove kreme Tokalon, bi morale hoditi te žene okrog 5.000 ur mimo Vae. Ena, dve... ena, dve... one bi hodile, dočim bi Vi stali, trudni in onemogli, ter jih motrili okrog 5.000 ur. torej 500 dni po 10 ur.

Uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo (rožnate barve), zvečer pred spanjem. Ta krema hrani in pomlajuje kožo, to Vi spite, po zaslugi Biscela, pridobljenega od mladih živali Krema hitro odstrani vse nečistočice pofti. Uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo bele barve (ne masno) zjutraj. Ona hrani Vašo kožo ves dan ter učinkuje tako, da se puder pripoji ter ostane neviden. V treh dneh bo Vam koža napravila belo da se boste čudili.

KUBANY-
MATE ČAJ
urani ter krepa živce in mišice. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne ghta ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.—, ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Lenšek, Ljubljana, Rešljova cesta 1, ako pošljete v naprej Din 15.—. Sportniki, turisti, lovci in nogometaši: pijte ga redno! 126

Premogovnik
v notranjosti Srbije
IŠČE SPOSODNEGA
POSLOVODJO

za svoje delavnice in strojne naprave. Imeti mora dovršeno srednjo tehnično šolo in nekoliko let prakse v sličnih podjetjih. Poudarje s prepisi dokumentov in navedbo plačilnih pogojev nasloviti na ogl. odd. »Jutra« pod »Radnik«. 8284

PRU TRUJENOSTI IN IZCRPANOSTI
VSEGA TELESIA PRI STAREJSIH
OSEBAH.

Utrujenim in starejšim osebam toplo priporočamo, da si dajo masirati telo s prepratom »Alga« na večer, predno ležejo spat, in zjutraj predno vstanejo. Zvečer vam bo po masaži telo lahko, uživali boste globoko spanje, ki vam da odpočitek in vas okrepi. Zjutraj po masaži ostanite še nekaj časa v postelji. Ko vstanete, vam bodo udje gibljiva, hvoja lahna kot v prerojenem telesu, čutili boste novo svežino, vedrost in življenjsko moč.

»ALGA« se dobiva povsod, 1 steklenica Din 14.—. Reg. S. br. 18117.32

Radio

Sreda, 10. oktobra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 13.40: Predavanje Narodne odbrane. — 18: Plošče. — 18.40: Pogovor s poslušalci. — 19: Plošče. — 19.10: Ob stoletnici združenja trgovcev v Ljubljani (R. Dostal). — 19.30: Naše selo. — 19.50: Čas, jedilni list, program za četrtek. — 20.10: Koncert Wagnerjeve glasbe z Dunaja. V odmoru čas in poročila. — 22.10: Lahka glasba.

Četrtek, 11. oktobra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas in reproducirana glasba. — 13.40: Predavanje Narodne odbrane. — 18: Literarna ura: Ideja demokracije v književnosti (prof. F. Vodnik). — 18.20: Radio - orkester. — 18.50: Plošče po željah poslušalcev. — 19.30: Balkanski pakt. — 19.50: Čas, jedilni list, program za petek. — 20: Prenos iz Beograda. — 22: Čas, poročila, plošče.

BEOGRAD 17: Pesmi. — 19.30: Plošče. — 20.30: Spevoigra. — 21: Narodne pesmi. — 22.15: Orkester. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.45: Pevski kvartet. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22.15: Ples. — PRAGA 19.30: Pevski program. — 20.45: Dramski večer. — 22.15: Šrnel kvartet. — BRNO 20.45: Prenos iz Prage. — VARSAVA 20: Lahka glasba. — 21: Simfonični koncert. — 22.25: Ples. — DUNAJ 12: Orkester. — 16.10: Plošče. — 17.30: Koncertna ura. — 19.10: Glasbeni kontrasti. — 21.15: Brucknerjev večer. — 22: Dva klavirja. — 23.05: Ples. — BERLIN 20.10: Plesni večer. — KÖNIGSBERG 20.10: Zabaven program. — 22.30: Ples. — STUTTGART 20.30: Operetna muzika. — 22.30: Plesna glasba. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPESTA 17.35: Jazz. — 20.10: Klavirski koncert. — 20.55: Slušna igra. — 22.30: Orkester. — RIM 17: Vokalen in instrumentalni koncert. —

Prvič na londonskem tlaku

London, mesto sonca in zelenja — „Leteča“ kavarna — Na strehi avtobusa — Sožitje aerodinamične linije in starih kočij — Bog ne daj nebotičnikov! — Srebrni London

Prizmati moram, da sem si London čisto napačno predstavljaj. Izgleda zaista vse drugače, kakor sem pričakoval. Moram namreč reči, da sem bil prav prijetno presenečen. Res je sicer, da sem se prvič sprejel po londonskem tlaku v onem letnem času, ko je London najbolj privlačen, namreč v začetku poletja. Sezona je tedaj na višku, elegantni svet je doma, vrše se največje dirke na suhem, na morju, na Temzi in v zraku, kakor tudi najbolj obiskovane sportne tekme. Imel sem srečo v teh sončnih julijskih dneh, da je pihala ves čas prijetna hladina sapica s Severnega morja, tako da tudi opoldne med zidovjem nikoli ni bilo občutiti prehude vročine. Seve sva zalezla s potnim tovarišem vsak dan v kopališče. Swimming-pool se zaveže takšne »ilirije« v Angliji in vsak mestni okraj ima najmanj eno, in tako se je zgodilo, da sva se vsak dan kopala v drugem. Mimogrede omenim, da se moški in ženske tu kopljejo vsak v svojem bazenu, le na Marylebone Street v basenu prvega razreda sva našla mešano kopel. Sicer bi pa kakšnega »sex-apela« tu zaman iskali; Anglič se koplje zato, da se koplje, in ne morda da prodaja zija, ali pa da flirta.

Že ko izstopite na londonskem kolodvoru, vidite, da je vse drugače v tej otočki deželi, kot na evropskem kontinentu. Tu la tam se mi je zdelo, da sem v Ameriki, tako so nekatere angleške stvari silne ameriški. Na kolodvoru Vam korak od prispelega vlaka stojijo na peronu takšni. Cela dolga vrsta jih je. Spomnil sem se tu na isto navado na nekaterih ameriških kolodvorih. Poleg njih se mirno sprehajajo golobje. Vse polno jih je in prav nič se ne umikajo potnikom. Vsa na Victoria Station sem se jim čudil, ko so brezbržno tekali med vagoni, takšni in ljudmi.

Sedem je bila ura zjutraj, ko sva šla ven iz kolodvora. Malo me je je skrbelo, kako bova prišla do hotela, kamor sva bila namenjena. Najti v divjem vrtiluce prometa največjega mesta Evrope pravo postajališče pravega avtobusa in nato na pravem mestu izstopiti, tudi za starega globetrotterja ni baš enostavno, posebno še, če ima precej težak kovček s seboj. Najlepše je seveda sedeti v taksi, če se je potovanje začelo pod svezdo vodilno štednje, na tako praktične svede sploh ni misliti. Začel sem se štediti v Ljubljani s tem, da sem se peljal na kolodvor s tramvajem. Po drugih mestih pa sem nadaljeval s podzemsko železnico, s avtobusi in tudi s tramvajem. Račun mi pravi, da sem si osemkrat prištedil taksi v treh različnih valutah in s tem denarjem sem še skoraj tri dni živel v Londonu.

Stopivši iz kolodvora na cesto sem se el-

no začudil. Nikjer ni bilo vele mestnega trušča in šuma, vse je bilo tiho in prazno. Le prav redki pešci in še redkejša vozila so bila na ulicah. London torej ob sedmih zjutraj še sladko spi. Kako bolj živa so ob tej uri vsa druga mesta, po katerih sem hodil. Vse je bilo tu zaprto, tudi kavarne. Sedaj mi je bilo žal, da nisem zajtrkoval v vlaku. Po hladni skoraj neprepani noči na kanalskem parniku sem si vprav zaželel česa vročega. Tu opazim na ulici »letečo« kavarno: možak je imel vozice, na katerem je kuhaj kavo in prodajal čudne kolače. Naročila »kofi« in si sama vzameva kolač. Oboje je bilo prav dobro. Z nama so pili kavo nekakšni delavci in vozniki kojskega konjskega vprega je čakala poleg. Sedaj je bilo prvič treba plačati s angleškim denarjem. »Koliko plačam?« Možak prijazno nekaj zine, česar res prav nič ne razumem. Mirno mu pomolim bankovec za en funt (230 Din), v strahu, da morda ne bo imel menjati in pa da me bo če me je spoznal za tučja, opilil. Toda zgodilo se ni eno ne drugo. Mirno je odprl predal svojega vozčka in mi naspal toliko raznočnega drobiža, da nisem vedel kam z njim. Ko sem pozneje delal račun, sem spoznal, da mi je točno naštel. »Smo pač v Angliji«, sem moral priznati. Z angleškim denarjem je v začetku strašen križ. Funt se namreč ne deli na sto delov, kakor denar po vseh drugih državah, ampak na 20 shillingov, in vsak shilling morda ne v 10, ampak v 12 pennyjev. Razen teh treh novcev imajo potem še kovance za pol krope in za krono, tako da človek prvi dan res kar obupuje. Sreča, da so ljudje pošteni, sicer bi Vam skopnel novce kot kafa. Polagoma se seveda tudi na ta denar navadite. Prijetno je pa bilo eno: penny je vreden toliko kot naš dinar in vrhu tega je znak zanj črka d (okrajšava za lat. denarius). Če je torej nekaj stalo 2 ali 3 pennyje oziroma pence, kakor se glasi angleška množina te besede, je bilo to za mene prav enostavno. Tudi napis 5 d, 3 d, itd., v izlozihah so se mi zdeli kar jugoslovenski, saj so pomenili za mene nekaj čisto drugega kot za domačine.

Ko sva pozajterkovala, sva se začela ozirati za avtobusi. Številke starih avtobusov so nama bile znane, ki vozijo mimo Victoria kolodvora proti našemu hotelu. Slednjic sva ugledala enega. Hajd nanj, pa kar gor na streho, in že smo dirkali skozi London. Ni je lepše vožnje, kot na strehi avtobusa skozi vele mesto. Hitro sem vzel majhen načrt v roke, da se orientiram. Avtobusi so po ceni, kakšnih deset minut se vozite za en penny ali dinar. Prosil sem sprevednika, naj naju pokliče pri Y. M. C. A. To je palača Young Men Christian Association ali društva krščanskih mladen-

RIVIERA'

pralno, terpentinsvo in marsejsko milo, pralni prašek »Samorad« so vsi izdelani na bazi čistega olivnega olja, kakor tudi sloviti »Riviera« kozmetički produkti, toaletna in medicinska mila.

Vsi „Riviera“ izdelki so pristni domači jugoslovenski produkti tvornice mila in kozmetičkih potrebščin „Riviera“ v Kotoru

Lastniki podjetja, v katere je investiran izključno le domači kapital so bratje Vučkovič, vseskozi nacionalni ljudje. V podjetju so zaposleni le jugoslovenski državljani. Kemične laboratorije, ki jim je poverjena naloga kontrole surovin in produktov, zlasti kozmetičkim in higijenskim izdelkom, načeljujejo strokovno povsem usposobljene osebe, ki so si svoje znanje in usposobljenost pridobile v najslavnejših inozemskih kemičnih laboratorijih za higijeno in kozmetiko. Le ta visoka usposobljenost kemikov, stroga kontrola predelave surovin in produktov ter brezmejna solidnost podjetja, so bili v stanu, v razmeroma tako kratkem času, pridobiti tolik sloves »Riviera« pralnemu terpentinsvemu, toaletnemu in medicinskemu milu, zlasti pa po kakovosti ne nadkriljivim kozmetičkim in higijenskim produktom. Poznavalci najboljših toaletnih in kozmetičkih potrebščin nesporno prisojajo odličnost »Riviera« izdelkom, zato naj vsakdo v svojo korist sega le po teh pristnih domačih izdelkih, ki jih je dobili v vsaki trgovini s kolonialnim blagom in v vsaki drogeriji.

Zastopstvo za Ljubljano ima Oroslav Jezerski, Tyrševa cesta šte. 31. 245

čev, ki jo pozna vsak Londončan. Seveda za okrajšavo ne smete morda reči »Imka«, temveč je treba izgovoriti po angleško »uj-em-si-je«. Četrta ure pozneje sva se od tam že znašla v najlitem hotelu, napravila toaletno in takoj odšla židane volje ven na londonski tlak, na odkritno ekspedicijo v neznan vele mesto.

London, ki se koplje v sončnih šarlah in ki ga krasli nebroj zelenja, dela vti prijetnega, veseliga, prijaznega mesta, ki ga tuje in domačin morata vzljubiti. In kako drugačno je to mesto od drugih vele mest! Ima tako značilne poteze, da ga ni mogoče primerjati z ničemer drugim. Res, prav nekaj posebnega, kar je zelo težko opisati, čeprav to človek dobro čuti.

Mnogi Londonci se nahajajo drugi poleg drugega v današnjem in včerajšnjem Londonu. Sodobno in zdavnaj prošlo se tu stika prav povsod, ne morda samo v arhitekturi ali spomenikih. Poleg najmodernejšega Rolls-Roycea z aerodinamično linijo boste srečali starinsko kočijo iz viktorijanske dobe; mimo dame oblečene po poslednji pariski modi boste videli hiteli staro gospo v obleki, kot jo je morda kakor se spominjate, nosila Vaša stara teta pred tridesetimi leti, in v Hyde-Parku boste našli na stare pare, oblečene nekako tako, kot jih kažejo slike iz biedermeierske dobe. To so samo nekateri primeri tega čudnega sožitja prošlosti in sedanjosti, ki ga ne nahajamo nikjer drugje po velikih mestih. Iz vsega je razvidno, kako silno konservativen je Anglič kljub temu, da je najmodernejši človek na svetu. Za takšnimi prikaznimi iz preteklosti se ozira samo tuje, ki je prvič v deželi, domačinom je to samo ob sebi umljivo.

In potem pa poslopja, v katerih je posek takorekoč vzdignana za veke včasih tako temna zgodovina. Poleg pa najmodernejšega, kar je ustvarila današnja tehnika, kakor na primer Broadcasting House, edinstvena čarobna palača angleške radijske oddajne postaje. Vendar nikjer nobenega nebotičnika. Bog ne daj! Te barbarske stavbe so v tem mestu prepovedane. Zares bi smejaj v to okolico ne spadale. Saj ni mogoče, da bi ti hladni, polski nestorji stali v mestu, kjer se dviga v nebo častitljiva Westminster's opatija s svojimi srebrnkasto blestečimi se gotskimi okraški. Če gledate London s kakšnega stolpa ali pa v višine Greenwichke zvezdarne, se Vam zdi, da je srebro razlito preko streh in obzorja in preko Temze. Da, srebro je barva Londona, odsev njegovih krovov in njegovega neba v močelni reki, ki ga ovija kakor srebra trak! Pavel Breznik.

Pozabljivi potniki z letalom

Londoska družba za zračni promet je ugotovila, da so potniki, ki se vozijo z letali, prav tako pozabljivi kakor potniki na železnici in v avtobusih. Zato so osnovali na letališču v Croydonu poseben oddelček za najdene predmete. Med njimi je največ dežnikov. Za angleške razmere je tudi značilno, da pridejo takoj za dežniki — tropске čelade, ki jih pozabljajo zlasti potniki, ki se vračajo iz Afrike in Indije.

Kostanjev les

kupuje

vsako količino po najvišji ceni

ZLATKO KRALJ, ZAGREB

Gjorgjičeva ulica 6

8283

Zoper izpa-
danje las in
prihijaj,

ne dela mastnih
las in ima prijeten
duh.

Mnogi zdravniki ga priporočajo. Prodajajo ga vse trgovine te stroke.

Zastopstvo: H. MAYER IN DRUG, ZAGREB. 154

Pétrole
Hahn

Čitajte Jutrove male oglase, ki imajo uspeh

NAJNOVEJŠE
RADIO APARATE

odlične kakovosti
po nizkih cenah
po ugodnih plačilnih pogojih

zastopstvo

H. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova c. 6

Zahtevajte brezplačni cenik!

Sprejemamo popravila!

Karel, Tinayres

Upornica

Roman

V duhu je zagledala očeta in mater, ki sta bila takisto duševna proletarca, pa sta vendar imela zložen, prijazen dom. Slišala ju je, kako jo kličejo: »Pridi, srček!... Na svoje novoletno darilce...« Takrat je Jozana dobivala ob novem letu darila... Še lani je bil njen mož skrivaj ušel v mesto, da jo je presenetil z bojo, ki jo je imela danes na sebi.

»Siromak!« je pomislila.

Solze so ji zalile oči, in pogledala se je v branje jedilnika.

»Na kaj mislite, prijateljca?« je vprašala gospodična Bonova.

»Na svojega rajnega moža mislim, na očeta in mater, ki sta mrtva... na sina, ki je daleč od mene... Nikoli, odkar živim, še nisem v samotni pričela novega leta... In to me dela žalostno...«

»Jaz sem tudi čisto sama, odkar je papa umrl,« je rekla gospodična Bonova... »Papa je bil zelo star, že malce otročji je bil, a rada sem ga imela kakor otroka. Zdad nimam nikogar več. To je časih hudo. Kadar sem žalostna, grem k neki prijateljici, ki je voditeljica zavetišča za stare ljudi, in govorim z njenimi varovanci. Prinašam jim tobaka in častnikov. To me tolaži... spominja me papana.«

Po kratkem molku je dodala:

»Vi, Jozana, imate sina. To je velika sreča... Zavedate se, da delate zanj.«

»Zanj in zase... Saj poznate moje materinsko častihlepe. Ko sem zapustila Chartres, nisem mislila samo na sina. Hotela sem

26

začeti novo življenje, se izobraziti, se razviti, uporabiti vse svoje moči, zdaj, ko sem prosta... Prejle sem vam omenila, s kolikšnim ponosom, s kolikšno radostjo me to navdaja; govorila sem popolnoma odkritosrčno... Prostost... Saj nisem niti vedela, kaj je to!... Omožila sem se bila zelo mlada. Najprej sta mi Jerobova oče in mati, potem mož; kasneje me je težilo breme skrbi in dolžnosti, tako da sem spoznala samo senčne strani navidezne svobode. Za druge sem morala misliti, za druge delati, za druge živeti. In časih sem zavidala ženskam, ki so proste, proste v svojem dejanju, proste, da razpolagajo s svojim telesom in svojim srcem!...«

»In zdaj?«

»Zdaj, ko sem prosta, se čutim negotovo. Tesno mi je, nerodno... Nekaj mi manjka... Kako smo vsi polni protislovij!...«

Bilo je, kakor da bi se čipkasti klobuk s črnim grozdjem na glavi gospodične Bonove našopiril.

»Vaše duše,« je rekla — in njen glas je začuden in bolešno zazvenel — »vaše duše se je polastilo nagnjenje do hlapčevanja.«

12

»Sinja hiša« v Auteuilu je bila novo poslopje s čisto tenkimi zidovi in tako na pogled, kakor da bi jo bili izškale za igranje postavili na stavišče. Nov kakor hiša je bil tudi vrt. Tu si videl štiri kostanje, ki so bili vsak po dva in pol metra visoki, in kakih sto kolikov, ki so utegnili čez dvajset let postati drevesa.

Zaman je stavbenik razpisal majolične plošče in položeno opeko: sinja hiša ni in ni hotela dobiti vabljivega lica. Kar zabeležilo je, ko si jo zagledal sredi vrta, obstoječega iz kolov in peska, pod sivim nebom in na mrzlem vetru, ki je bil okoli nje.

Jozana in gospodična Bonova sta se predstavili kot sotrudnici

CENE MALIM OGLASOM

Pe 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in tenične se zračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 6.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah.**

Zahtevajte
v lastnem interesu samo
Perma-Tex
original ameriški gum...
5 letno jamstvo.

Službo dobi

Jeseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Izurno pletitje

apreje za stalno K. Sosa,
Mestni trg 18. 30631-4

Mlajši tehnik

Izurnje v kalkulaciji in
skladnem obdelovanju
dobi namočeno v oglasni
kopijski izdelki. Pismo
ne poudarja z naravno pla-
tilni zahtev na oglasni
oddelok »Jutra« pod šifro
»Samostojna moč«. 30677-4

Kovinskega livarja

mišjo moč, 15000. 15.
smeje poudarja na oglasni
oddelok »Jutra« pod šifro
»Gf. 30678-4

Lovca

z večino prakso za vi-
sko divjačino sprejme.
Poudarja na oglasni
oddelok »Jutra« pod šifro
»Gf. 30682-4

Službo in obresti

dobi
kdo za povečanje uspeš-
nosti zasleduje podjetja pri-
nosne 15.000 do 20.000 Din
gotovine ali primerno
knjižico. Poudarja na ogl.
oddelok »Jutra« pod »Po-
polna varnost«. 30681-4

Brivskega

pomočnika
dobrega delavca, sprejme.
Recljeva c. št. 18. 30610-4

Kroj. pomočnika

takoj sprejme. — Reme
Ivan, Vogelnja 5. 30611-4

Izurno pletitje

za nogavice sprejme takoj.
Tomikarova ul. 8.
Pani Poljane. 30612-4

Natakarico, vitko

s svojim mehaniz. 1500
restavracije v Ljubljani
za takoj za prevoz so-
držnice. Potrebno 1500.
Din. Naslov v vseh po-
stov. »Jutra«. 30624-4

G. Th. Rotman:

Peter Plavec
in Janko Rjavec potujeta
okoli sveta

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Časopisni papir

kupi Fr. Stupica, telegraf.
Ljubljana, Gosposvetska
c. 6. 1. 30688-7

Stojalo za petrolej

do 50 litrov takoj kupim.
Naslov v vseh poslovni-
skih »Jutra«. 30695-7

Otroški voziček

malo rabljen, globok, kupim.
Naslov v vseh posl.
»Jutra«. 30613-7

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Motorni čoln

na Ljubljanskem, sporaz.
skladno 20 HP, hitrost
30 km v uro, v izredno do-
brem stanju, prodam. —
Vprašanja na Rado Mezi.
Zagreb. Srednji ured za
osiguranje radnja. 30691-6

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcijske »Jutra« Adol Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za tiskalni del je odgovoren Aloja Novak. Vsi v Ljubljani.

Lesni manipulant

vešč vseh pisarniških po-
sl. 1500. 1500. Poudar-
ja na oglasni oddelok
»Jutra« pod »Korresponden-
cia«. 30632-2

Zobotehnik

vajen vseh zobotehniških
del, 1500. 1500. Poudar-
ja na oglasni oddelok
»Jutra« pod »Zobotehni-
ka«. 30635-2

Vajenci-ke

Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Vajenka

dobi mesto v trgovini s
mešanim blagom. Naslov
tako. Prednost ima oglasni
oddelok »Jutra«. 30621-4

Posredovalnica

Ogrinc
Aleksandrova c. 7/II, od-
daja in prekrbuje prične
kuhanje, pekarnice, so-
barice, ekološke za Ljub-
ljano in izven. 30694-1

Službo

1500. 1500. Poudar-
ja na oglasni oddelok
»Jutra« pod »Zobotehni-
ka«. 30635-2

Brivskega

pomočnika
dobrega delavca, sprejme.
Recljeva c. št. 18. 30610-4

Kroj. pomočnika

takoj sprejme. — Reme
Ivan, Vogelnja 5. 30611-4

Izurno pletitje

za nogavice sprejme takoj.
Tomikarova ul. 8.
Pani Poljane. 30612-4

Natakarico, vitko

s svojim mehaniz. 1500
restavracije v Ljubljani
za takoj za prevoz so-
držnice. Potrebno 1500.
Din. Naslov v vseh po-
stov. »Jutra«. 30624-4

G. Th. Rotman:

Peter Plavec
in Janko Rjavec potujeta
okoli sveta

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Časopisni papir

kupi Fr. Stupica, telegraf.
Ljubljana, Gosposvetska
c. 6. 1. 30688-7

Stojalo za petrolej

do 50 litrov takoj kupim.
Naslov v vseh poslovni-
skih »Jutra«. 30695-7

Otroški voziček

malo rabljen, globok, kupim.
Naslov v vseh posl.
»Jutra«. 30613-7

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Motorni čoln

na Ljubljanskem, sporaz.
skladno 20 HP, hitrost
30 km v uro, v izredno do-
brem stanju, prodam. —
Vprašanja na Rado Mezi.
Zagreb. Srednji ured za
osiguranje radnja. 30691-6

Vsem

brezobvezan ogled zalo-
ga, 1500. 1500. Poudar-
ja na oglasni oddelok
»Jutra« pod »Korresponden-
cia«. 30632-2

Vabimo Vas

k nakupu v neopojeni ob-
lastini A. Prešer, 8.
Petra cesta 14. 153

Krožna žaga

za kaganje drv na elektr.
pogon, v dobrem stanju,
v vseh prilikah takoj
naprodaj. Natančne in-
formacije pri Fr. Ape-
rnik, Kamnik. 30636-9

Telefon 2059

Premog
Kurbopake
drva in koks
nudi

POGAČNIK

Bohoričeva ulica 5

Prehrana

Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Zdravo dete

sprejme v dobro oskrbo.
Naslov v vseh poslovni-
skih »Jutra«. 30634-4

Pohišto

Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Orehovo spalnico

ispano, prodam poceni.
A. Omerman, D. M. v
Polji. 30637-2

Oblacila

Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Smučarsko obleko

novi, za moškega sred-
nje postave, prodam poceni.
Naslov v oglasnem oddel-
ku »Jutra«. 30619-3

Vaša garderoba

po elegantno in so traja-
la leta, če jo date v li-
kanje, čiščenje in popra-
vo pariklajali, modne-
mu stajajo Jožko Boon,
Kolodvorska ul. 6. Naj-
bolje in najceneje ob-
novljajmo obleko. 218-13

Damsko in dekliško

konfekcijo
prodam. Naslov v vseh
poslovniških »Jutra«. 30616-3

Krznen plašč

(marmel) v dobrem sta-
nju, prodam. letosni te-
di spornik plašč. Pove-
se v oglasnem oddelku
»Jutra«. 30694-13

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Trgovino

s mešanim blagom, na
zelo prometnem kraju v
Celju oddam radi preza-
poselenci. Potrebno ka-
pital 15.000 do 20.000 Din.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30693-19

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Posojila

na hranilne knjižice
dajemo pod ugodnimi
pogoji na daljšo dobo.
Preko 2000 zadrušnikov.

Pučka štečona

Zagreb
Naš zastopnik: Zore Ru-
dolf, Ljubljana, Gleda-
liška ul. 12. Telef. 38-10.
Pisni odgovor 3 Din
znamka. 239-16

Bančne vloge

in akcije kupuje, prodaja,
komisarna posredniš-
tva. St. Premik, Zagreb, Var-
šavska 6. Telef. 28-33.
30601-16

Posredujem denar

na hranilne knjižice vseh
denarnih zavodov. Rudolf
Zore, Ljubljana, Gleda-
liška ul. 12, telefon 38-10.
30616-16

Bančne vlozno

knjižice
kupujemo, prodajamo naj-
ugodnejše. Dajemo posojila
na vse vrste vnosov v
posojila proti poručeni-
m tovarom in naravnim
vrednostim. Ravno tako
vse ostale vrednostne papirje.
Ispolnjeva takoj v gotovi-
ni. Naročila s delom
najbolje najprej. Po-
stojni zavod d. d. Za-
greb, Priska ul. 6/II, te-
lefon inter. 38-33.
30616-16

Knjižico

Mesto zastopnice Radov-
nič 35.000 v 15. v 15.
posojila na gotovino. Poudar-
ja na oglasni oddelok »Jutra«
pod »Radovnič«. 30602-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Stanovanje

dvoh lepših sob, velike
kuhinje s velikim so-
posojnim vrtom, oddam na
1. novembra. Naslov v
vseh poslovniških »Ju-
tra«. 30604-21

Sobe išče

Beseda 50 para, davek 2
Din za šifro ali dajanje na
slova 3 Din. Najmanjši
znesek 12 Din.

Sobo

prema ali mobilno, s
popolnoma opremljeno
vrtom v centru 1500
mizah, drva, upokoje
za takoj ali 1. novembra.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30615-23a

Soba

prema ali mobilno, s
popolnoma opremljeno
vrtom v centru 1500
mizah, drva, upokoje
za takoj ali 1. novembra.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30615-23a

Soba

prema ali mobilno, s
popolnoma opremljeno
vrtom v centru 1500
mizah, drva, upokoje
za takoj ali 1. novembra.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30615-23a

Soba

prema ali mobilno, s
popolnoma opremljeno
vrtom v centru 1500
mizah, drva, upokoje
za takoj ali 1. novembra.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30615-23a

Soba

prema ali mobilno, s
popolnoma opremljeno
vrtom v centru 1500
mizah, drva, upokoje
za takoj ali 1. novembra.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30615-23a

Soba

prema ali mobilno, s
popolnoma opremljeno
vrtom v centru 1500
mizah, drva, upokoje
za takoj ali 1. novembra.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30615-23a

Soba

prema ali mobilno, s
popolnoma opremljeno
vrtom v centru 1500
mizah, drva, upokoje
za takoj ali 1. novembra.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30615-23a

Soba

prema ali mobilno, s
popolnoma opremljeno
vrtom v centru 1500
mizah, drva, upokoje
za takoj ali 1. novembra.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30615-23a

Soba

prema ali mobilno, s
popolnoma opremljeno
vrtom v centru 1500
mizah, drva, upokoje
za takoj ali 1. novembra.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30615-23a

Soba

prema ali mobilno, s
popolnoma opremljeno
vrtom v centru 1500
mizah, drva, upokoje
za takoj ali 1. novembra.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30615-23a

Soba

prema ali mobilno, s
popolnoma opremljeno
vrtom v centru 1500
mizah, drva, upokoje
za takoj ali 1. novembra.
Poudarja na oglasni
»Jutra«. 30615-23a

Soba